

PODLASIE CALARASI AUSTRIA
SZWAJCARIA RUMUNIA WALIA NIEMCY
BALSTHAL GROSENKNETEN
EUROPA UKRAINA
PORTHCAWL MOŁDAWIA
FINANSE ZAGRANICA BUŁGARIA
CZERNIACHOWSK
KINGISEPP BIELSK PODLASKI
KALININGRAD
AUGUSTÓW DRUSKIENNIKI

TWINNING – WINNING
W PARTNERSTWIE OSIĄGAMY SUKCES

LITWA MINISTERSTWO UNIA EURO
DOTACJA PARTNERSTWO PROJEKT
BIAŁYSTOK BIAŁORUŚ ESTONIA ROSJA RACHÓW
ŁOMŻA ŁOTWA SUWAŁKI
UNIA EUROPEJSKA

Spis treści

Wstęp _____	3
Organizacje i instrumenty wspierające partnerstwo miast _____	7
Partnerstwo w dziesięciu krokach _____	11
Aspekt prawny partnerstwa _____	15
Euroregionalne swatki _____	19
Unia wspiera współpracę trans graniczną _____	21
Gołdap – żywe partnerstwa _____	29
Białystok – pomost między Wschodem a Zachodem _____	33
Supraśl - polskie okno na Szwajcarię _____	37
Aktywna partnersko północ _____	41
Raport z badania opinii „Współpraca międzynarodowa” _____	45
Gdzie szukać pomocy _____	67

Wstęp

„Współpraca partnerska to spotkanie dwóch gmin w celu realizacji wspólnych interesów i zacieśniania więzów przyjaźni z uwzględnieniem europejskiej perspektywy” – Jean Bareth, jeden z założycieli Rady Gmin i Regionów Europy.

Umowy partnerskie, czy też według terminologii anglojęzycznej, „bliźniacze”, nie są we współczesnej Polsce niczym nadzwyczajnym. Takimi porozumieniami może się pochwalić również wiele podlaskich gmin. Jednak w powszechnym odbiorze partnerstwo z miejscowością zza granicy sprowadza się do tablic z egzotycznymi nazwami przy rogatkach danej gminy, ewentualnie niewiele wnoszących wizyt i rewizyt lokalnych władz u partnerów. Nawet wśród samych samorządowców pojawiają się czasami głosy, że to kosztowny zbytek, nieprzekładający się na praktyczne korzyści. Tymczasem prawidłowo pojmowane i realizowane partnerstwo daje gminom szereg możliwości, i to na wielu płaszczyznach. Zarówno trudnych do zmierzenia, takich jak wymiana doświadczeń i dobrych praktyk, jak i, szczególnie w regionach przygranicznych, konkretnych zysków.

Definicja współpracy partnerskiej stworzona po II wojnie światowej przez Jeana Baretha, jednego z założycieli Rady Gmin i Regionów Europy (CEMR), zawiera wszystko, co w dobrym partnerstwie najważniejsze: przyjaźń, współpracę i wzajemne zrozumienie





nie pomiędzy obywatelami Europy. Ta, poprzez Unię, dobre partnerstwa różnymi sposobami wspiera i premiuje. Daje też, poprzez szereg instrumentów finansowych, narzędzia do ich realizacji i czerpania z nich jak największych, w tym także finansowych, korzyści.

Dobre partnerstwo powinno wyrastać z autentycznej, oddolnej potrzeby i nie ograniczać się wyłącznie do administracji. Umowa partnerska to tylko kolejny etap, sformalizowanie obywatelskich inicjatyw. Takie porozumienia mogą być zarazem wstępem do bardzo szerokiej, znacznie wykraczającej poza ramy samorządu współpracy, współpracy na polu kulturalnym, edukacyjnym czy gospodarczym.

- Partnerstwa miast często kojarzą się wyłącznie ze współpracą na szczeblu administracji samorządowej. Tymczasem istotą tego rodzaju porozumień, ich jądrem, zawsze powinien być człowiek. To dla niego i wokół niego powinny się rozwijać wszelkie partnerskie działania. Bez tego większość inicjatyw tego rodzaju prędzej czy później wygasa, pozostając wyłącznie martwymi porozumieniami na papierze – podkreśla Piotr Sobolewski, prezes Towarzystwa Amicus.

Podlaskie jako województwo pogranicza, bezpośrednio stykające się z Litwą i Białorusią, leżące w pobliżu Rosji, Ukrainy i krajów bałtyckich, jest szczególnie predestynowane do zawierania związków bliźniaczych z gminami spoza Polski. Tu łatwiej o wspólny mianownik, płaszczyzny porozumienia i współpracy. Tu w końcu łatwiej o finansowe kon-

sumowanie partnerstwa poprzez dostęp do różnego rodzaju unijnych, transgranicznych programów.

Niniejsza publikacja to swego rodzaju przewodnik dla tych, którzy myślą o znalezieniu dla swojej gminy miasta bliźniaczego, i tych, którzy chcą już zawarte partnerstwo doskonalić. Chcemy Państwu pomóc poprzez pokazanie historii partnerstw miast, dobrych praktyk, aspektów prawnych umów czy wskazanie instytucji, które mogą w ich zawieraniu i realizacji pomóc.



BIALYSTOK PARTNERSTWO PROJEKT
BIAŁORUŚ ESTONIA ROSJA RACHÓW
ŁOMŻA ŁOTWA SUWAŁKI
UNIA EUROPEJSKA



Organizacje i instrumenty wspierające partnerstwo miast

Rada Gmin i Regionów Europy

Od momentu powstania gorącym orędownikiem partnerstwa miast, jako środka do współpracy wszystkich opartych na wzajemnej przyjaźni ich obywateli, jest Rada Gmin i Regionów Europy (ang. The Council of European Municipalities and Regions – CEMR, franc. Conseil des Communes et Régions d'Europe – CCRE). Ta organizacja powołana w 1951 roku w Genewie przez burmistrzów kilkudziesięciu europejskich miast zbudowana została na przekonaniu, że to właśnie władze lokalne mają do odegrania kluczową rolę w procesie tworzenia zjednoczonej Europy. Założyciele rady zwracali szczególną uwagę na globalne współzależności miast, gmin i regionów wymuszające współpracę z partnerami – odpowiednikami z innych krajów. Współpraca ta miała służyć wymianie doświadczeń i transferowi wiedzy. Burmistrzowie widzieli też w niej szansę na zasypanie przepaści, jaką między poszczególnymi europejskimi narodami wyłobowiąły tragiczne doświadczenia II wojny światowej. Przyjaźń między zwykłymi mieszkańcami miała być, ich zdaniem, skutecznym narzędziem zapobiegającym kolejnemu kontynentalnemu konfliktowi zbrojnému. Z tego też powodu rada zapoczątkowała ruch zawierania związków partnerskich pomiędzy europejskimi społecznościami lokalnymi. To gminy miały wziąć na siebie budowę nowej Europy.

Obecnie, po ponad pół wieku istnienia, rada zrzesza ponad pół setki krajowych stowarzyszeń miast, gmin i regionów z trzydziestu dziewięciu krajów. Jej członkami mogą zostać organizacje z państw należących do Rady Europy, więc większości europejskich krajów, oraz m.in. Armenii i Azerbejdżanu. Jednym z ważniejszych zadań Rady Gmin i Regionów Europy jest zbudowanie instytucjonalnych ram współpracy partnerskiej i wyposażanie władz lokalnych we wspierające i wzmacniające ją instrumenty. Każdy europejski kraj ma przynajmniej jedno krajowe stowarzyszenie władz lokalnych. Organizacje te mają swoich członków – miasta, gminy wiejskie, powiaty, regiony. Jednym z ich zadań jest pomoc w prowadzeniu współpracy partnerskiej. Przedstawicielami Polski w Radzie Gmin i Regionów Europy są Związek Miast Polskich i Związek Powiatów Polskich.

Związek Miast Polskich

Do Związku Miast Polskich należy obecnie ponad 300 samorządów z całego kraju, na terenie których żyje ponad trzy czwarte jego obywateli. Organizacja ta może poszczycić się jeszcze dłuższą historią niż Rada Gmin i Regionów Europy – powołano ją

do życia w 1917 roku. Działała do wybuchu II wojny światowej. W czasach PRL władza nie widziała potrzeby istnienia takiego zrzeszenia, jednak już dwa lata po przemianach ustrojowych 1989 roku reaktywowano ją. Związek, jako członek Rady Gmin i Regionów Europy, pomaga miastom i gminom z Polski m.in. w znalezieniu miasta partnerskiego.

- Przede wszystkim mamy kontakty z innymi członkami Rady Gmin i Regionów Europy. Pomagają nam też polskie placówki dyplomatyczne za granicą, do których często zwracają się lokalne podmioty w poszukiwaniu partnera w Polsce – mówi Katarzyna Paczyńska, która w Związku Miast Polskich zajmuje się sprawami partnerstwa miast.

Potwierdza, że wiele polskich samorządów jest zainteresowanych znalezieniem swojego bliźniaczego samorządu poza granicami kraju. Zwraca też uwagę na szczególnie w tej materii przydatne narzędzie – bazę danych na stworzonym przez Radę Gmin i Regionów Europy, wzmiankowanym już w tej publikacji, portalu www.twinning.org. Za jej pośrednictwem można zarówno przedstawić swoją ofertę, jak i przeszukać oferty złożone przez innych użytkowników portalu, samorzady i organizacje z kilkudziesięciu europejskich krajów. Baza umożliwi doprecyzowanie wyszukiwanych propozycji zarówno pod względem kraju, w jakim zostały złożone, jak i wielkości danego miasta i kilkunastu konkretnych tematów, na niwie których dana organizacja chce rozwijać współpracę z przyszłym partnerem. W portalu można też znaleźć m.in. opisy dobrych praktyk i wspólnych projektów zrealizowanych w ramach inicjatyw partnerstwa miast i większych podmiotów samorządowych. Prezentacji dobrych praktyk służą też internetowe narzędzia tworzone przez Związek Miast Polskich.

Europa dla Obywateli

Zawieranie i rozwijanie związków partnerskich pomiędzy miastami z różnych części kontynentu wymaga nakładów finansowych. Na przykład, trudno sobie wyobrazić wzajemne kontakty bez odwiedzin. Komisja Europejska, która blisko współpracuje z Radą Gmin i Regionów Europy, stworzyła w celu wspierania działań służących współpracy na najniższym, obywatelskim szczeblu program Europa dla Obywateli. Jego budżet w kończącej się właśnie perspektywie budżetowej na lata 2007-2013 wynosił ponad 200 milionów euro. Z programu, poza związkami terytorialnymi i organizacjami z państw członkowskich Unii Europejskiej, korzystać mogą także organizacje z Albanii, Macedonii, Czarnogóry, Serbii oraz Bośni i Hercegowiny – czyli państw, które podpisały w tej sprawie odpowiednie umowy z Komisją Europejską. Szczegółowe informacje na temat tego instrumentu znaleźć można na stronie internetowej www.europadlaobywateli.pl. To witryna prowadzona przez polski punkt kontaktowy programu.

- Generalnie, zajmujemy się prowadzeniem szkoleń, jak korzystać z dotacji Europy dla obywateli, pomagamy też potencjalnym beneficjentom przy wypełnianiu i składaniu aplikacji – tłumaczy Monika Miąsko z punktu kontaktowego.

Europę dla Obywateli podzielono na cztery działania. Pierwszy z nich, nazwany „Aktywni obywatele dla Europy”, na który zarezerwowano połowę wszystkich środków programu, przeznaczony jest właśnie na działania służące praktycznemu wspieraniu

partnerstw miast. Ma on na celu zbliżanie członków społeczności lokalnych z całej Europy w celu wymiany doświadczeń, opinii i wartości, wyciągania wniosków z historii i budowania przyszłości. Autorem programu chodzi o zachęcanie do spotkań, wymiany i debat między obywatelami europejskimi z różnych krajów i na różne sposoby.

Według założeń programu, w spotkaniach mieszkańców miast partnerskich, które chcą uzyskać wsparcie finansowe w jego ramach, powinno uczestniczyć szerokie grono obywateli z miast partnerskich wykorzystujących partnerstwo pomiędzy władzami miejskimi do poprawy relacji i wzajemnego zrozumienia pomiędzy obywatelami krajów biorących udział w projekcie. Nie ma więc co liczyć na wsparcie, np. wzajemnych wizyt, wyłącznie przedstawiciele lokalnych władz.

Oceniając projekty Komisja Europejska oczekuje, że:

- będą one doświadczeniem aktywnego uczestnictwa obywatelskiego na szczeblu lokalnym na podstawie usystematyzowanej współpracy ze społeczeństwem obywatelskim. Według autorów programu, cel ten można osiągnąć poprzez zaangażowanie lokalnej społeczności w planowanie i wdrażanie projektu, zachęcenie do uczestnictwa obywatelskiego w pracy wolontariatu, a także wyznaczanie uczestnikom aktywnej roli w wydarzeniach i przygotowaniach do projektu;
- zachęcą obywateli do większego zaangażowania na szczeblu europejskim, przyczyniając się do rozwoju aktywnego obywatelstwa europejskiego. Cel ten można osiągnąć na przykład poprzez przekazanie informacji na temat uczestnictwa obywateli europejskich w demokratycznym życiu Unii, działanie na rzecz aktywnego uczestnictwa obywateli w życiu publicznym i politycznym;
- wzmocnią zaangażowanie uczestników w integrację europejską. Cel ten można osiągnąć poprzez wymianę opinii i doświadczeń w powiązaniu z priorytetami programu, wspólne poszukiwanie konkretnych korzyści wynikających ze współpracy międzynarodowej oraz odkrywanie i upamiętnianie wspólnego dziedzictwa kulturowego w Europie.

Maksymalny czas dofinansowywanego w ramach programu spotkania to trzy tygodnie, nie może ono odbywać się częściej niż raz do roku. W ramach tego działania minimalna kwota dofinansowania to pięć tysięcy euro, maksymalna – 25 tysięcy.

W nowej perspektywie finansowej Komisja Europejska chce kontynuowania programu Europa dla Obywateli.

- Na razie jednak nie wiadomo, jaki ten program będzie miał kształt, jakie priorytety. Kwestia ta powinna zostać rozstrzygnięta pod koniec 2013 roku – informuje Katarzyna Paczyńska.
- Możliwe jednak, że jego budżet będzie mniejszy niż w obecnej perspektywie finansowej – uzupełnia Monika Miąsko.

UNIA DOTACJA EURO
PARTNERSTWO
ESTONIA ROSJA
ŁOTWA SUWAŁKI
UNIA EUROPEJSKA



Partnerstwo w dziesięciu krokach

Współpraca partnerska, jako porozumienie między obywatelami przekraczające międzypaństwowe granice, stanowi część życia zjednoczonej Europy od lat 50. ubiegłego wieku. Ruch miast bliźniaczych wciąż się rozwija, do chwili obecnej w krajach Unii takich umów zawarto ponad sześć tysięcy. Wszelkie działania w tym kierunku od początku wspiera powołana właśnie po II wojnie światowej Rada Gmin i Regionów Europy. Opracowała ona, dostępny również na stronie internetowej www.twinning.org, krótki i syntetyczny scenariusz, zbiór praktycznych wskazówek dochodzenia do dobrego partnerstwa w dziesięciu krokach.



- **Krok pierwszy: Znajdź odpowiedniego partnera (partnerów)**

Każde partnerstwo jest wyjątkowe, jednak w większości przypadków partnerzy dobierają się na zasadzie podobieństw. Może to być podobna liczba mieszkańców, położenie, gospodarka, historia, sprawy społeczne czy ochrona środowiska... Dobrze jest spędzić trochę czasu z przedstawicielami przyszłego partnera, aby przekonać się, czy wizja współpracy jest podobna.

- **Krok drugi: Zaangażuj mieszkańców i całą społeczność lokalną**

Nie można mówić o współpracy partnerskiej bez aktywnego udziału mieszkańców. Władze lokalne czy urzędnicy mogą być siłą napędową wielu projektów, ale nie powinni być jedynymi uczestnikami współpracy. Szkoły, kluby sportowe, organizacje społeczne, lokalne stowarzyszenia – te wszystkie grupy należy angażować. Jednocześnie należy zadbać, aby mieszkańcy jak najwięcej wiedzieli o prowadzonej współpracy, na przykład zadbać o tablice informacyjne przy wjeździe do miasta, informacje w lokalnej prasie. Informowanie szerokiej społeczności i mediów o oddziaływaniu i korzyściach płynących ze współpracy pomaga w tworzeniu dobrego wizerunku.

- **Krok trzeci: Pamiętaj o wymiarze europejskim**

W Unii Europejskiej dobre partnerstwo powinno pomóc we wzmocnieniu aktywnego obywatelstwa europejskiego poprzez kontakty między ludźmi, promowanie jedności europejskiej i tożsamości europejskiej. Umożliwienie ludziom obserwacji codziennego życia innych, debaty, dyskusje, poznawanie nowych kultur pomaga w zrozumieniu, że wszyscy należymy do jednej wspólnoty wartości.

- **Krok czwarty: Określ wspólne cele**

Co chcemy osiągnąć poprzez współpracę partnerską? To pytanie powinniśmy sobie zadać na początku. Ustalenie wspólnych celów i działań oraz terminów ich wdrażania bardzo ułatwia późniejsze kontakty. Brak takich założeń powoduje często nieporozumienia i może doprowadzić do zakończenia współpracy. Warto od czasu do czasu przedyskutować ponownie swoje początkowe ustalenia i sprawdzić, czy nadal mamy wspólne priorytety.

- **Krok piąty: Zadbaj o dobry zespół prowadzący współpracę**

Z czasem energia poświęcana na współpracę może się zmniejszyć. Niewielki, ale aktywny zespół ludzi może pomóc prowadzić współpracę, realizować nowe projekty i szukać źródeł finansowania. Może to być np. komitet ds. współpracy partnerskiej czy stowarzyszenie utworzone we współpracy z samorządem lokalnym, które działa w jego imieniu.

- **Krok szósty: Współpracuj ze szkołami i młodzieżą**

Istnieje wiele sposobów angażowania szkół we współpracę. Wymiany międzyszkolne są częstym elementem partnerstwa i mogą mobilizować czy zachęcać do nauki

języka partnera. Tego typu działania włączają we współpracę wielu ludzi, nie tylko młodzież, ale też ich rodziców, nauczycieli czy stowarzyszenia lokalne.

- **Krok siódmy: Uwzględniaj aktualne tematy**

Działania związane z partnerstwem mogą pomóc obywatelom w zapoznaniu się z aktualnymi sprawami europejskimi, często dzieje się tak w przypadku młodych ludzi. Większa świadomość europejska może prowadzić do większego zainteresowania sprawami ochrony środowiska, przyszłości Europy, prawami człowieka czy nawet... piłką nożną.

- **Krok ósmy: Pamiętaj o zrównoważonych relacjach**

Dobre partnerstwo musi przetrwać próbę czasu. Prawdziwe przyjaźnie, zaufanie i relacje między ludźmi rodzą się z czasem.

- **Krok dziewiąty: Patrz w przyszłość i twórz bazę dla nowych wymian**

Partnerstwo może przyczynić się do rozwoju nowych form współpracy.

- **Krok dziesiąty: Zaplanuj budżet i szukaj możliwości dodatkowego finansowania**

Pamiętaj o finansach! Każda współpraca, a zwłaszcza międzynarodowa, wymaga pewnych nakładów finansowych.



PRAWO

EUROPA UKRAINA
ZAGRANICA BUŁGARIA
CZERNIACHOWSK



Aspekt prawny partnerstwa

Od strony prawnej zjawisko partnerstwa miast regulują liczne przepisy krajowe i międzynarodowe, określające kompetencje gmin i powiatów dotyczące przystępowania do związków oraz zakładania związków partnerskich. To m.in.:

- Europejska Karta Samorządu Terytorialnego.
- Konstytucja RP, która w artykułach 163-172 reguluje podstawowe prawa, zadania i obowiązki oraz tryb powoływania i funkcjonowania samorządu terytorialnego w Polsce. W artykule 172 ustawa zasadnicza wprost przyznaje gminom „prawo przystępowania



do międzynarodowych zrzeszeń społeczności lokalnych i regionalnych oraz [prawo] współpracy ze społecznościami lokalnymi i regionalnymi innych państw”.

- Szczegółowe przepisy prawa krajowego, takie jak Ustawa o samorządzie terytorialnym i Ustawa o zasadach przystępowania jednostek samorządu terytorialnego do międzynarodowych zrzeszeń społeczności lokalnych i regionalnych.

Pierwsza z nich mówi m.in., że „do wyłącznej właściwości rady gminy należy podejmowanie uchwał w sprawach współdziałania z innymi gminami oraz wydzielanie na ten cel odpowiedniego majątku”.

Druga określa ramy związków partnerskich, podkreślając, że „jednostki samorządu terytorialnego muszą działać zgodnie z polskim prawem, polityką zagraniczną państwa i jego międzynarodowymi zobowiązaniami. Miasto przystępujące do zrzeszenia nie może przeznaczyć na jego rzecz lub rzecz którejkolwiek ze stron wykonywania zadań publicznych, nieruchomości, praw majątkowych na dobrach niematerialnych, przysługujących tej jednostce”.

- Lokalne akty prawne regulujące zasady danego partnerstwa, podejmowane przez władze gminy, nabierające mocy wiążącej na podstawie uchwał jej rady. Mogą to być



np. umowy partnerskie, akty partnerstwa, porozumienia partnerskie czy deklaracje współpracy, tudzież listy intencyjne.

Umowa o partnerstwie miast ma charakter formalny i jako że dotyczy kwestii współpracy międzynarodowej, chociaż na najniższym szczeblu, zawierająca ją gmina musi na jej zawarcie dostać zielone światło od administracji państwowej.

- Rada gminy bądź miasta podejmuje uchwałę o przystąpieniu do zrzeszenia bezwzględna większością głosów ustawowego składu. Uchwała ta wchodzi w życie po uzyskaniu zgody Ministra Spraw Zagranicznych. Gmina bądź miasto przekazują uchwałę ministrowi za pośrednictwem wojewody, który dołącza do niej swoją opinię – wyjaśnia Joanna Gaweł, rzecznik wojewody podlaskiego.

Rzecznik dodaje, że rada gminy wraz z uchwałą musi przekazać za pośrednictwem wojewody statut zrzeszenia, do którego zamierza przystąpić, lub inny dokument ustalający zasady działania tego zrzeszenia.

- Do tego listę jego członków oraz urzędowe tłumaczenie tych dokumentów na język polski – uzupełnia Joanna Gaweł.

Minister wyraża zgodę na przystąpienie do zrzeszenia lub odmawia udzielenia takiej zgody w drodze decyzji administracyjnej. Jak podkreśla rzecznik, w województwie podlaskim nie zdarzyło się, by resort spraw zagranicznych odmówił zgody na zawarcie partnerstwa.

Ponadto władze gminy mają obowiązek przedłożenia informacji o zawarciu partnerstwa Ministrowi Administracji i Cyfryzacji oraz Ministrowi Rozwoju Regionalnego. Informacja ta jest publikowana, podobnie jak informacje o współtworzeniu zrzeszeń czy występowaniu z partnerstw, w dzienniku urzędowym RP „Monitor Polski”.



EUROREGION

PODLASIE CALARASI AUSTRIA
SZWAJCARIA RUMUNIA WALIA NIEMCY
BALSTHAL GROSENKNETEN

EUROPA PORHTCAWL MOŁDAWIA UKRAINA



Euroregionalne swatki

Organizacjami odgrywającymi niebagatelną rolę w rozwoju stosunków partnerskich między samorządami i innymi podmiotami w regionach przygranicznych Unii Europejskiej są euroregiony. Na terenie województwa podlaskiego funkcjonują dwie takie jednostki – na północy Niemen i południu – Puszcza Białowieska. Charakter ich działalności jest bardzo podobny.

– Generalnie wspieramy wszelką działalność transgraniczną w obszarze naszego oddziaływania – wyjaśnia Małgorzata Dudzińska, dyrektor Euroregionu Niemen.

Związek utworzony w 1997 roku, na mocy trójstronnego polsko-białorusko-litewskiego porozumienia, powstał w celu współpracy regionów, które łączyła podobna historia i tradycja. W 2002 roku poszerzono go o obwód kaliningradzki Federacji Rosyjskiej.



- Przyświecała nam potrzeba podniesienia poziomu życia społeczności lokalnych przygranicza poprzez wykorzystanie szansy, jaką stworzyły przemiany społeczno-polityczne i położenie obszaru Mazur i Suwalszczyzny na gospodarczej i politycznej mapie Europy – mówi dyrektor Dudzińska.

Podkreśla, że samorzady z obszaru działania Euroregionu Niemen przez kilkanaście lat jego istnienia wiele się nauczyły i obecnie są prymusami, jeśli chodzi o współpracę ponadgraniczną i pozyskiwanie w jej ramach funduszy, nie tylko zresztą unijnych.

- To biedne samorzady. Jeśli mają do wyboru wybudować drogę albo podjąć współpracę z zagranicą, wybudują drogę, nie mają innego wyjścia. Ale kiedy pojawiają się narzędzia, by w ramach takiej współpracy powstała droga – chętnie się angażują. Przez te wszystkie lata nauczyliśmy się tutaj, że w ramach partnerstw można np. rozwijać turystykę, znaczącą w lokalnej gospodarce, że to promocja, wspólne imprezy przyciągają turystów, a ci, jeśli im się podoba, nie dość, że zostawiają pieniądze, to jeszcze wracają – podkreśla dyrektor. Zwraca uwagę, że dzięki doświadczeniu lokalne samorzady i inne podmioty z obszaru działania euroregionu są bardzo dobrze



fot. Podlaski Urząd Wojewódzki

przygotowane do aplikacji o unijne dotacje, często znacznie lepiej od ich partnerów z Litwy i Białorusi.

Przez długi czas euroregion sam pośredniczył w operowaniu unijnymi dotacjami, zarządzając funduszem małych projektów.

- Było ich w sumie ponad 400, za 24 miliony euro. To pomagało młodym i słabym samorządom, pozwalało sięgnąć po dotacje z pominięciem skomplikowanych naborów centralnych – wylicza dyrektor.

W obecnej perspektywie unijnej Komisja Europejska odebrała jednak możliwość podziału eurodotacji z poziomu euroregionów. Nie znaczy to bynajmniej, że Niemen nie ma nic do roboty. Po pierwsze więc pomaga, gdzie i jak tylko się da w przygotowywaniu wniosków, w wyszukiwaniu partnerów czy odpowiednich programów, w których dany podmiot może szukać pieniędzy na realizację swoich pomysłów. Po drugie, sam aplikuje w tzw. projektach parasolowych.

- To znaczy, że ogłaszamy lokalnie konkurs, wybieramy najlepsze małe projekty jakie do niego wpłynęły i tworzymy z tego, jako Euroregion Niemen, projekt parasolowy. Obecnie czekamy na rozstrzygnięcie w sprawie czterech takich konkursów – wylicza dyrektor. Euroregion Niemen działał też aktywnie na polu Programu Norweskiego, w ramach którego pomógł zrealizować kilkadziesiąt małych, lokalnych projektów o wartości 37 milionów euro.



EUROPA UKRAINA

FINANSE ZAGRANICA BUŁGARIA
CZERNIACHOWSK



Unia wspiera współpracę transgraniczną

Rozwojowi partnerstw samorządów z różnych krajów służy bezpośrednio opisywany już w tej publikacji program Europa dla Obywateli. Nie wyczerpuje on jednak zainteresowania Unii finansowym wsparciem wspólnych, przekraczających poszczególne wewnętrzne i zewnętrzne granice Wspólnoty inicjatyw. W kończącej się właśnie perspektywie programowej na lata 2007-2013 funkcjonuje szereg programów, w których umiejętnie skonstruowane partnerstwa miast i innych związków terytorialnych, ale też np. organizacji pozarządowych czy różnego rodzaju instytucji, mogły szukać pieniędzy na realizację wspólnych projektów. Takie rozwiązanie sprzyjało zawiązywaniu partnerstw między podmiotami z całego kontynentu. Programy te, w liczbie kilkunastu, zgrupowano w bloku programów Europejskiej Współpracy Terytorialnej.

W perspektywie finansowej 2007-2013 Polska uczestniczyła w dziesięciu programach Europejskiej Współpracy Terytorialnej:

- **siedmiu programach współpracy transgranicznej,**
- **dwóch programach transnarodowych, czyli Region Morza Bałtyckiego i Europa Środkowa,**
- **a także w programie współpracy międzyregionalnej INTERREG IV C.**

Różnica między tymi typami współpracy wynika z zakresu terytorialnego, w ramach którego można realizować wspólne przedsięwzięcia: obszary przylegające do granic państwowych w przypadku programów współpracy transgranicznej, duże zgrupowania europejskich regionów z kilku lub kilkunastu państw w ramach programów współpracy transnarodowej oraz wszystkie regiony UE w zakresie współpracy międzyregionalnej.

Obok zasięgu geograficznego poszczególne typy programów są zróżnicowane pod względem tematyki. Programy transgraniczne służą przede wszystkim budowaniu więzi łączących społeczności po obu stronach granicy. Ich realizacja służy wzmocnieniu współpracy poprzez wzrost liczby wspólnych inicjatyw dotyczących między innymi ochrony środowiska, rozbudowy infrastruktury, wymiany kulturalnej czy wzajemnych kontaktów młodzieży.

Z kolei programy transnarodowe stanowią szansę dla wsparcia bardziej innowacyjnych projektów dotyczących zagadnień istotnych dla obszarów należących do kilku państw. Sprzyjają zintegrowanemu rozwojowi Unii Europejskiej poprzez inicjowanie planów i koncepcji prowadzących do realizacji ponadnarodowych przedsięwzięć. Współpraca międzyregionalna, obejmująca obszar całej Unii, służy wymianie doświadczeń i do-

brzych praktyk, a tym samym wzmacnia potencjał instytucji i samorządów w zakresie mechanizmów wspierania rozwoju regionalnego.

Dodatkowo, Polska w obecnej perspektywie bierze udział w dwóch programach transgranicznych (Litwa-Polska-Rosja oraz Polska-Białoruś-Ukraina) w ramach Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa i Partnerstwa, wykraczającego poza granice Unii i służącego rozwojowi współpracy między nią a państwami partnerskimi spoza niej.

Wciąż nieznanym jest ostateczny kształt programów Europejskiej Współpracy Terytorialnej oraz Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa i Partnerstwa w nowej perspektywie finansowej na lata 2014-2020. Jej zatwierdzenia należy się spodziewać pod koniec tego roku. Już jednak wiadomo, że większość istniejących programów, chociaż w niektórych przypadkach w nieco zmienionym kształcie, funkcjonować będzie także w przyszłości.

Program Region Morza Bałtyckiego

Celem strategicznym tego programu jest wsparcie rozwoju zrównoważonego, konkurencyjnego i terytorialnie zintegrowanego regionu Morza Bałtyckiego poprzez łączenie potencjałów ponad granicami. Obszar objęty programem obejmuje całe terytorium Danii, Estonii, Finlandii, Łotwy, Litwy, Polski i Szwecji oraz północne części Niemiec. Dotyczy on także krajów sąsiadujących z Unią, więc całej Norwegii, całej Białorusi oraz części Rosji, w tym obwodu kaliningradzkiego.

Program podzielono na cztery priorytety, mające na celu odpowiednio:

- *wspieranie innowacyjności,*
- *poprawę zewnętrzną i wewnętrzną dostępności,*
- *Morza Bałtyckiego jako wspólnego zasobu*

oraz

- *promowania atrakcyjności i konkurencyjności miast i regionów objętego programem obszaru.*

Budżet programu w kończącej się właśnie perspektywie wynosił ponad 250 milionów euro.

Program dla Europy Środkowej

Ten program obejmuje Austrię, Czechy, Węgry, Polskę, Słowację, część Niemiec i Włoch, a spoza Unii – leżące przy granicy z nią obwody Ukrainy. To obszar, który charakteryzuje się dużą gęstością zaludnienia oraz wysokim wskaźnikiem urbanizacji, a jego gospodarka wykazuje duże dysproporcje w dochodach i standardach życia: obszar Europy Środkowej obejmuje zarówno kilka najbogatszych, jak i najbiedniejszych regionów Unii. Program dla Europy Środkowej miał się więc z założenia przyczynić do redukcji tego zróżnicowania przez współpracę regionów na rzecz rozwiązywania wspólnych problemów oraz działania mające na celu lepsze wykorzystanie ich potencjału.

Podobnie jak poprzedni, podzielono go na cztery priorytety, które miały wspierać:

- *innowacyjność,*
- *dostępność zewnętrzną i wewnętrzną,*
- *ochronę środowiska naturalnego i zrównoważony rozwój obszaru,*

oraz

- *poprawę konkurencyjności i atrakcyjności jego miast i regionów.*

Budżet całego programu to 230 milionów euro, z czego 30 otrzymali polscy beneficjenci. W województwie podlaskim program, niestety, mimo dużych możliwości, jakie dawał, nie był zbyt popularny. W jego ramach w całym regionie zrealizowano tylko dwa projekty.

Interreg IVC

Ten program obejmuje całą Unię Europejską oraz Norwegię i Szwajcarię. Wspiera działania służące poprawie efektywności polityki regionalnej poprzez promowanie innowacyjności i gospodarki opartej na wiedzy oraz ochronę środowiska i zapobieganie zagrożeniom. Podzielono go w związku z tym na dwa priorytety dotyczące tych właśnie kwestii. Budżet programu w latach 2007-2013 wynosił 321 milionów euro.

Program transgraniczny Europejskiej Współpracy Terytorialnej Polska – Litwa

Program obejmuje przygraniczne obszary obu krajów, a także obszary z nimi sąsiadujące, czyli niemalże całe województwo podlaskie, a także część województwa warmińsko-mazurskiego. Budżet programu to 80 milionów euro. Ogólnym celem strategicznym programu jest wspieranie zrównoważonego rozwoju obszaru przygranicznego, poprzez podniesienie ekonomicznej, społecznej i terytorialnej spójności regionów po obu stronach granicy. Ten cel miał zostać osiągnięty dzięki wzmocnieniu więzi międzyludzkich, realizując poprzez szeroki zakres działań o charakterze ekonomicznym, społecznym i środowiskowym. Program podzielono na dwa priorytety:

- *wzrost konkurencyjności i produktywności regionu transgranicznego, w tym rozwój zrównoważonej turystyki transgranicznej oraz zachowanie dziedzictwa transgranicznego*

oraz

- *spójność transgraniczna oraz ogólna poprawa jakości obszaru transgranicznego.*

Programy w ramach Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa i Partnerstwa

Polska – Białoruś – Ukraina

Głównym celem programu było wspieranie transgranicznych procesów rozwojowych. Realizowany był on poprzez niekomercyjne przedsięwzięcia przypisane do trzech priorytetów dotyczących odpowiednio:



- *wzrostu konkurencyjności obszaru przygranicznego, w tym lepsze warunki dla przedsiębiorczości, rozwój turystyki, poprawę dostępności regionu i poprawę jakości życia,*
- *ochrony środowiska w obszarze przygranicznym oraz sprawnych i bezpiecznych granic*

oraz

- *współpracy sieciowej oraz inicjatyw społeczności lokalnych, a także rozwoju regionalnych i lokalnych możliwości współpracy transgranicznej, w tym inicjatyw społeczności lokalnych.*

Budżet programu w kończącej się właśnie perspektywie wynosił nieco ponad 200 milionów euro. Podobnie jak w programie powyższym i poniższym wspierał on następujące rodzaje projektów:

- *zintegrowane, w których każdy z partnerów realizuje część działań projektu na obszarze swojego terytorium,*
- *symetryczne, w których podobne działania realizowane są po obu stronach granicy,*
- *wdrażane zasadniczo po stronie jednego kraju, ale wykazujące oddziaływanie także w kraju partnerskim.*

Polska – Litwa – Rosja

Analogicznie jak w przypadku programu poprzedniego, celem programu jest wspieranie przekraczających granicę procesów rozwojowych. Podzielono go na dwa priorytety:

- *przyczynianie się do rozwiązywania wspólnych problemów i wyzwań poprzez zrównoważone wykorzystanie środowiska i poprawę dostępności*

oraz

- *wspieranie rozwoju społecznego, gospodarczego i przestrzennego poprzez rozwój turystyki, rozwój potencjału ludzkiego, zwiększenie konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw, rozwój rynku pracy oraz wspólne planowanie przestrzenne i społeczno-ekonomiczne.*

Całkowity budżet programu na lata 2007-2013 miał wynosić nieco ponad 140 milionów euro, ale wobec sporów kompetencyjnych między Brukselą a Moskwą jego realizację zawieszono po pierwszym naborze wniosków. Z tego też powodu w nowej perspektywie finansowej nie będzie on kontynuowany – zastąpią go programy Polska-Rosja i Litwa-Rosja.

Program Operacyjny Kapitał Ludzki

W ramach programu w większości priorytetów pozwala realizować projekty współpracy ponadnarodowej, zakładające wspólną realizację działań przez partnerów ponadnarodowych, w tym np. wypracowanie wspólnych rozwiązań. Głównym celem programu Kapitał Ludzki jest wzrost zatrudnienia i spójności społecznej. Program koncentruje się na wsparciu następujących obszarów: zatrudnienia, edukacji, integracji społecznej, rozwoju potencjału adaptacyjnego pracowników i przedsiębiorstw oraz zagadnień związanych z budową sprawnej i skutecznej administracji publicznej wszystkich szczebli i wdrażaniem zasady dobrego rządzenia. Cele strategiczne programu to:

- *podniesienie poziomu aktywności zawodowej oraz zdolności do zatrudnienia osób bezrobotnych i biernych zawodowo,*
- *zmniejszenie obszarów wykluczenia społecznego,*
- *poprawa zdolności adaptacyjnych pracowników i przedsiębiorstw do zmian zachodzących w gospodarce,*
- *upowszechnienie edukacji społeczeństwa na każdym etapie kształcenia przy równoczesnym zwiększeniu jakości usług edukacyjnych i ich silniejszym powiązaniu z potrzebami gospodarki opartej na wiedzy,*
- *zwiększenie potencjału administracji publicznej w zakresie opracowywania polityk i świadczenia usług wysokiej jakości oraz wzmocnienie mechanizmów partnerstwa,*
- *wzrost spójności terytorialnej.*

Program realizowany był zarówno z poziomu ogólnokrajowego, jak i w komponentach regionalnych. W ich ramach w latach 2007-2013 do Podlaskiego trafiło nieco ponad 260 milionów euro.

GOŁDAP
PODLASIE CALARASI AUSTRIA
SZWAJCARIA RUMUNIA WALIA NIEMCY
PORTHCAWL BALSTHAL GROSENKNETEN
MOŁDAWIA
EUROPA UKRAINA



Gołdap – żywe partnerstwa

Jeszcze w latach 90. ubiegłego wieku Gołdap kojarzyła się głównie z „zielonym” garnizonem wojskowym i ośrodkiem internowania dla opozycjonistów aresztowanych w czasie stanu wojennego. Nazwa miasta była synonimem końca świata. Region, w którym funkcjonowało wiele Państwowych Gospodarstw Rolnych, szczególnie źle zniósł transformację ustrojową, w niektórych gminach bezrobocie sięgało 50 procent. Dzisiaj, po raptem kilkunastu latach, to liczące niewiele ponad 10 tysięcy mieszkańców miasteczko położone przy samej granicy obwodu kaliningradzkiego Federacji Rosyjskiej, stało się symbolem dynamicznego rozwoju i szans, jakie daje umiejętne wykorzystywanie różnych instrumentów i narzędzi, w tym również partnerstwa miast.

Gołdap ma obecnie podpisanych pięć umów partnerskich, z czterema miastami w Europie i jednym w Azji. Współpracuje zaś z kilkoma kolejnymi. Są to partnerstwa, co nie bez dumy podkreślają gołdapscy samorządowcy, żywe, angażujące mieszkańców i lokalne instytucje, obfitujące w różnego rodzaju wydarzenia, w końcu promujące okolicę i ściągające do niej turystów.

– Położony po drugiej stronie granicy Gusiew to nasz naturalny partner. Oddziela nas de facto tylko przejście graniczne, a kontakty między oboma miastami były jeszcze w PRL. Stąd też zawarcie oficjalnego partnerstwa z tym miastem było dla nas niejako naturalne – wspomina Jolanta Mogilnicka, sekretarz miasta Gołdap.

Ta współpraca przełożyła się, w przypadku uzdrowiska nad jeziorem o tej samej nazwie, na konkretne, infrastrukturalne korzyści. Jeszcze przed wejściem Polski do Unii Europejskiej, korzystając w funduszy przedakcesyjnego programu PHARE, w ramach wspólnego projektu z Gusiewem, Gołdap rozbudowała targowisko miejskie i gruntownie zmodernizowała dworzec autobusowy. Korzystając ze środków programu Litwa – Polska – Rosja Europejskiej Współpracy Terytorialnej miasto zaadaptowało też stary budynek koszar. Po gruntownym remoncie zabytkowy gmach zamienił się w obiekt użyteczności publicznej, w którym swoją siedzibę znalazło wiele instytucji: Biblioteka Publiczna, Państwowa Szkoła Muzyczna z salą koncertową i studiem nagrań, organizacje seniorów czy Centrum Dydaktyczno-Szkoleniowe i Biblioteka Pedagogiczna.

– W ramach współpracy polsko-litewskiej w projekcie „Sintautai-Gołdap II” dwa lata temu w pobliskiej miejscowości Grabowo otworzyliśmy park kulturalno-rekreacyjny. Podobny obiekt powstał u litewskiego partnera – wylicza sekretarz.

Blisko współpracują też ze sobą strażacy z obu miast. To akurat służy nie tylko wymianie doświadczeń, ale przekłada się wprost na wzrost bezpieczeństwa. I tak, gdy kilka lat temu na przejściu granicznym wybuchł pożar, chociaż paliły się budynki po rosyjskiej



stronie, jako pierwsi na miejsce dotarli Polacy, którzy mają po prostu bliżej. W ten sposób, dzięki dobrej współpracy międzynarodowej, udało się ocalić budynek.

W ramach współpracy z Gusiewem od dwudziestu lat Gołdap organizuje też imprezę biegową – półmaraton, podczas którego zawodnicy przechodzą kontrolę paszportową. To zresztą nie jedyne cykliczne przedsięwzięcie sportowe organizowane w Gołdapi. Zimą od lat odbywa się tu Bieg Jaćwingów, zawody w narciarstwie biegowym integrujące zawodników z pobliskich krajów.

– Imprezy sportowe mają duże znaczenie społeczne, służą nawiązywaniu kontaktów, zacieśnianiu przyjaźni. Ale mają też niebagatelny wymiar promocyjny i, co nie mniej ważne, finansowy. Zawodnicy i ich rodziny muszą gdzieś zjeść i przenocować, to napędza ruch m.in. w naszych hotelach. A bazę noclegową, jako jedyne uzdrowisko w województwie warmińsko-mazurskim, również mamy rozbudowaną – mówi sekretarz Mogilnicka.

Umowę partnerską Gołdap ma też m.in. z niemieckim Stade, a dzięki niej także z leżącym w Izraelu Givat Shemuel. To partnerstwo wyjątkowe, w trójkącie. Tu sztandarowym, trwającym od wielu lat projektem jest trójstronna wymiana młodzieży „Na ścieżkach historii”.

– Chyba jedyny taki projekt na świecie. Jego uczestnicy w kolejnych latach na jakiś czas wyjeżdżają do partnerskiego miasta, mieszkając tam u rodzin swoich rówieśników – uczestników projektu. Rotacyjnie. W jednym roku wszyscy są więc w Gołdapi, w kolejnym w Stade, potem w Givat Shemuel – wylicza sekretarz Mogilnicka.

Podkreśla, że taka wymiana owocuje, oczywiście, wymianą doświadczeń, kontaktem z całkiem czasami odmienną kulturą i budowaniem postaw tolerancji.

- Ale też wykraczającymi poza projekt autentycznymi przyjaźniami – podkreśla Mogilnicka, zwracając uwagę, że większość uczestników tych wymian, gdy już dorośnie, staje się wyjątkowo aktywnymi i kreatywnymi obywatelami Gołdapi.

Niedawno do tego trójkąta dołączyła eksperymentalnie podmoskiewska Dubna i niewykluczone, że w przyszłości wymiana odbywać się będzie w czworokącie. Z Dubną Gołdap współpracuje zresztą też na innych polach. W tym rosyjskim mieście znajduje się ośrodek badań jądrowych. Interesujący się fizyką i chemią uczniowie z Gołdapi mieli okazję go zwiedzać. Zawodnicy z Gołdapi brali też udział w organizowanym pod Moskwą maratonie. Aktywnie współpracują też szkoły muzyczne, podobnie zresztą ma to miejsce w kontaktach ze Stade.

- To pokazuje, że umowy partnerskie Gołdapi nie ograniczają się do współpracy na poziomie lokalnych władz, lecz angażują w nie szereg instytucji i inicjatyw. One bowiem wynikają z autentycznej, oddolnej potrzeby naszych mieszkańców. Najpierw jest pomysł, idea czy działanie, później dopiero umowa – zdaniem Mogilnickiej to właśnie jest klucz do sukcesu skutecznego partnerstwa.

To, że partnerstwa Gołdapi są skuteczne, świadczą chociażby nagrody, jakie za nie otrzymało miasto. Komitet Rady Ministrów Europy nagroził miasto już dwukrotnie: Dyplomem Europy i Honorową Flagą Europy.

LITWA MINISTERSTWO
DOTACJA
BIAŁYSTOK SUKCES
BIAŁORUŚ ESTONIA



Białystok – pomost między Wschodem a Zachodem



Trzystutysięczny Białystok, stolica województwa podlaskiego i największe miasto w północno-wschodniej Polsce, z racji swojego położenia stanowi naturalną bramę między wschodnią, poradziecką Europą a Unią. W tym kierunku właśnie od dłuższego czasu rozwija się polityka partnerska, prowadzona przez miejscowy urząd miasta, która szczególnie w tym roku nabrała znaczącej dynamiki.

Wszystko jednak zaczęło się ponad 20 lat temu, tuż po przemianach ustrojowych w Polsce i to wcale nie na Wschodzie, ale w Holandii. Wtedy do Białegostoku po raz pierwszy dotarli wysłannicy Eindhoven, położonego nad rzeką Domel, w Brabancji Północnej, 200-tysięcznego ośrodka przemysłowo-akademickiego. Zaczęło się od przesyłania transportów z pomocą humanitarną ubogim białostoczanom. Szybko jednak współpraca przybrała znacznie szerszy wymiar.

– W roku 1992 podpisaliśmy z Eindhoven porozumienie partnerskie. Współpraca z tym miastem trwa do dziś. Jej główne pola to ochrona zdrowia, ochrona środowiska oraz edukacja – mówi Urszula Mirończuk, rzecznik prezydenta miasta Białegostoku.

Co szczególnie cenne, współpraca z Eindhoven nie ogranicza się wyłącznie do poziomu samorządów. Udział bierze w niej wiele podmiotów i instytucji.

I tak, istniejące od 1996 roku Stowarzyszenie Kontakt Miast Białystok – Eindhoven wciąż koncentruje się na pomocy społecznej, wspierając najuboższych i pomagając aktywizować się zawodowo długotrwale bezrobotnym, m.in. poprzez wolontariat. Od ośmiu lat stowarzyszenie prowadzi w Białymstoku sklep Wiatrakowe Pole, który z jednej strony pozwala pozyskiwać środki na bieżącą działalność, z drugiej – daje pracę osobom zagrożonym wykluczeniem. Stowarzyszenie jednak działa na wielu innych polach. Przez blisko 20 lat istnienia inicjatywy kulturalne i edukacyjne prowadzone zarówno w Białymstoku, jak i Eindhoven, liczone są w dziesiątkach. To chociażby kolonie dla dzieci, wymiana młodzieży szkolnej, czy przeglądy zespołów artystycznych.

Współpraca z holenderskim partnerem odbywa się też na poziomie kilku szkół ponadpodstawowych i Politechniki Białostockiej. Ta uczelnia, a konkretnie jej Wydział Architektury, przez kilka lat prowadziła ze swoim odpowiednikiem z Eindhoven wspólny projekt dotyczący m.in. rewitalizacji zdegradowanych terenów miejskich.

Na Holandii się jednak nie skończyło.

- Lista miast partnerskich powiększała się stale w kolejnych latach. Następne porozumienia Białystok zawierał z Kaliningradem, Pskowem z Rosji, litewskim Kownem, pobliskim, leżącym na Białorusi Grodnem i łotewską Jelgawą. Warto wspomnieć również o nawiązaniu współpracy z amerykańskim Hrabstwem Milwaukee, a także Dystryktem Dijon we Francji – wylicza Urszula Mirończuk. Dodaje, że podobnie jak w przypadku Eindhoven, porozumieniom pomiędzy samorządem białostockim i jego partnerami często towarzyszą umowy i porozumienia pomiędzy placówkami i instytucjami z miast partnerskich.
- Przykładem tego rodzaju praktyki może być list intencyjny, dotyczący współpracy pomiędzy Uniwersytetem w Białymstoku i University of Wisconsin, podpisany w roku 2009 – mówi rzecznik. Uniwersytet w Białymstoku współpracuje zresztą z uczelniami z innych miast partnerskich stolicy Podlaskiego – chociażby z Grodna czy Kowna.

Wśród partnerów Białegostoku znalazła się też Bornova z Turcji. Zdaniem rzecznik, to klasyczny przykład, jak współpraca partnerska przynosi konkretne, wymierne efekty. Zaprezentowanie potencjału i możliwości akademickich stolicy województwa w Turcji zaowocowało bowiem znaczącą liczbą studentów z tego kraju na miejscowych uczelniach.

Dwóch kolejnych partnerów Białystok znalazł, kierując się kluczem „sentymentalnym”. To izraelskie Yehud, w którym żyje duża grupa przedwojennych mieszkańców Białegostoku i ich rodzin, oraz rosyjski Tomsk, w okolicach którego na początku XX wieku osadnicy z Białostoczczyzny założyli wieś Biełastok.

- Współpraca zagraniczna jest materia, która w praktyce samorządowej bywa nieco niedoceniana. Ale to najskuteczniejszy sposób promocji miasta poza granicami kraju, to zaś znajduje bezpośrednie przełożenie na takie sprawy, jak: pozyskiwanie inwesty-

cji, rozwój turystyki, wymiana kulturalna czy wymiany o charakterze edukacyjnym – podkreśla rzecznik Mirończuk.

Osobny rozdział w polityce partnerstwa prowadzonej przez ratusz stolicy województwa otwarto w 2013 roku. Tutaj wspólnym mianownikiem dla nowych umów jest unijne Partnerstwo Wschodnie, polityka skierowana na kraje poradzieckie, mająca docelowo służyć ich zbliżeniu z Unią Europejską. Tylko w tym roku Białystok podpisał więc umowy intencyjne w kwestii przyszłej współpracy z Gori w Gruzji, Bielcami w Mołdawii, armeńskim Giumri i Sumquyit z Azerbejdżanu. Kilka lat wcześniej zaś z Łuckiem z Ukrainy i wspomnianym już Grodnem.

– Porozumienia z tymi sześcioma miastami stanowią podstawę angażowania się w realizację założeń Partnerstwa Wschodniego. Do tej pory odbyły się oficjalne spotkania i pierwsze wizyty studyjne – informuje Mirończuk.

Pod koniec września w Białymstoku zorganizowano też pierwsze Forum Samorządowe Partnerstwa Wschodniego, podczas którego władze miasta gościły samorządowców, parlamentarzystów i biznesmenów z Unii i krajów objętych partnerstwem.

– Spotkanie było okazją do debaty na temat roli samorządów w kształtowaniu europejskiej polityki sąsiedztwa. Jego uczestnicy rozmawiali o możliwościach współpracy, barierach utrudniających zbliżanie się społeczeństw i korzyściach ze wschodniej polityki Unii Europejskiej. Odbyły się dwa panele, pierwszy był zatytułowany „Partnerstwo Wschodnie dziś i jutro. Perspektywy rozwoju współpracy”, a drugi – „Sieć samorządów – regionów i miast w Partnerstwie Wschodnim”.

Drugi dzień forum poświęcony był wizytom studyjnym prezentującym m.in. najważniejsze inwestycje w Białymstoku. Uczestnicy forum odwiedzili Departament Obsługi Mieszkańców Urzędu Miejskiego w Białymstoku, gdzie z zainteresowaniem przyglądali się nowoczesnym narzędziom umożliwiającym łatwiejszą i szybszą obsługę mieszkańców – wylicza Mirończuk, dodając, że uczestnicy wizyty studyjnej podpatrzono w Białymstoku rozwiązania mogą wykorzystać w swoich miastach. W intencji białostockiego ratusza taka wizyta, jak i kolejne, to dla miasta okazja do „eksportu” dobrego wizerunku miasta na Wschód.

– Nasz rozwój jest najlepszą rekomendacją – podkreślał podczas forum prezydent Białegostoku Tadeusz Truskolaski. Pytany wówczas, jak Białystok chce szerzej współpracować w ramach Partnerstwa Wschodniego ze swoimi miastami partnerskimi, odpowiada:

– Generalnie chodzi o wspólne projekty. Wiadomo, że docelowo najbardziej interesowałyby nas projekty z zakresu infrastruktury. Zaczynać należy od projektów miękkich, wymiany kulturalnej czy sportowej oraz wymiany młodzieży. Chciałbym, by ta współpraca była żywa. By przynajmniej część społeczeństwa odczuła współpracę, np. przez wyjazdy czy wspólne imprezy.

SUPRAŚL PARTNERSTWO
BIAŁORUŚ **ESTONIA** ROSJA
ŁOMŻA LOTWA SUWAŁKI
UNIA EUROPEJSKA



Polskie okno na Szwajcarię

W Supraślu, niewielkim miasteczku pod Białymstokiem, położonym na wysokim brzegu rzeki o tej samej nazwie, w sercu Puszczy Knyszyńskiej, partnerstwo zaczęło się dokładnie 20 lat temu. Wtedy to dotarła tu podróżująca po Polsce grupa Szwajcarów. I tak im się w Supraślu spodobało, że niemal natychmiast zaprosili delegację mieszkańców i samorządowców z miasteczka do siebie, do gmin Balsthal, Dornach i Gelterkinden.

W trakcie pierwszej wizyty Polacy mogli zobaczyć, jak zarządza się samorządami w Szwajcarii, jak w tym kraju funkcjonuje edukacja czy opieka społeczna na poziomie gminy. Potem wizyt było więcej i w końcu, w 1998 roku, podpisano porozumienie o współpracy w następujących dziedzinach: kultura, sztuka, sport, nauka, oświata oraz sfera działań gospodarczych.



- To była inicjatywa oddolna, zaczęło się od stowarzyszeń i to na stowarzyszeniach spoczywa głównie ciężar jej podtrzymywania. To, w mojej ocenie, przesądza o sile tego partnerstwa i o tym, że ono jest wciąż żywe. Bo władza w samorządzie jest kadencyjna, mogą się zmieniać jej poglądy i priorytety. A partnerstwo pomiędzy mieszkańcami, praktyczne partnerstwo, jest od niej niezależne – uważa prezes Towarzystwa Przyjaciół Supraśla Tomasz Ołdytowski.

Jak podkreśla, podstawowy cel tak pojmowanego partnerstwa to uczyć się od siebie nawzajem. I chociaż w przypadku kraju o tak ugruntowanej i rozwiniętej demokracji lokalnej jak Szwajcaria trudno w pierwszym momencie sobie wyobrazić, czego mieszkańcy tego kraju mogliby się nauczyć w Polsce, okazuje się jednak, że trochę tego jest.

- No cóż, przede wszystkim zaradność i umiejętność improwizacji. My od nich natomiast organizacji i dyscypliny – śmieje się Ołdytowski.

Zacieśnianiu partnerstwa między Supraślem i Bahlstal służą też czysto prozaiczne reguły współpracy, jakie zdefiniowano już u jej początków. Po pierwsze więc – żadnych wspólnych przedsięwzięć gospodarczych, bo tam, gdzie pieniądze, tam i konflikty. Po drugie zaś – bezwzględny zakaz korzystania z hoteli. Podczas wzajemnych wizyt supraślanie i mieszkańcy Bahlstal mieszkają w prywatnych domach.

- W ten sposób ludzie najlepiej się poznają – podkreśla Ołdytowski. Poznają się również prywatnie, jako ludzie. Dlatego 20 lat współpracy Supraśla z Bahlstal to nie tylko dziesiątki wspólnych imprez kulturalnych czy artystycznych, ale też dwa małżeństwa.

Sala wystawowa w Muzeum Ikon w Supraślu.



– I trzech partnerskich wnuczków – podsumowuje prezes Towarzystwa Przyjaciół Supraśla.

Rozwojowi współpracy miasta nad Supraślą i jego odległego o 1700 kilometrów szwajcarskiego partnera służy też od jakiegoś czasu projekt „Supraśl. Polskie okno na Szwajcarię”. W jego ramach powstała strona internetowa pod tą samą nazwą, planowany jest też szereg wspólnych inicjatyw – od produkcji filmów dokumentalnych, publikacji o obu miastach czy konferencji. Wdrażane mają być także działania w obszarze ochrony środowiska, turystyki i kultury oraz promocja i wymiana najlepszych praktyk w dziedzinie społeczno-kulturalnej i przyrodniczej, stanowiące główny element działań Funduszu Partnerskiego. Grupą docelową wszystkich działań promocyjnych zarówno po stronie polskiej, jak i szwajcarskiej, wydawnictw oraz filmu będą: lokalna społeczność, instytucje związane z ochroną środowiska, kulturą i turystyką, regionalne samorządy, organizacje pozarządowe, potencjalni turyści. Projekt, wart niecałe 900 tysięcy złotych, współfinansowany jest ze środków Szwajcarskiego Programu Współpracy z Nowymi Państwami Członkowskimi Unii Europejskiej.

Kilka lat temu suprański samorząd i Towarzystwo Przyjaciół Supraśla, dzięki programowi Unijnemu Candle, nawiązali kontakt z mieszkańcami hrabstwa Bridgend w Walii. Owocem wcześniejszych kontaktów z grupą Walijczyków było utworzenie jesienią 2000 r. Towarzystwa Przyjaciół Supraśla w Porthcawl. Obydwa towarzystwa nawiązały współpracę, a w jej efekcie w 2001 roku podpisano między obiema miejscowościami porozumienie o współpracy. W jego tekście znalazł się zapis, zgodnie z którym obie strony zobowiązują się, że będą ustanawiały i rozwijały współpracę i przyjaźń w dziedzinie kultury i sztuki, sportu i turystyki, nauki i oświaty, ochrony środowiska, pomocy charytatywnej oraz wymiany dzieci i młodzieży.

Umowa partnerska łączy też Supraśl m.in. z litewskimi Druskiennikami i niemieckim Großenkneten.

FINANSE
CZERNIACHOWSK
KINGISEPP BIELSK PODLASKI
RAPORT
AUGUSTÓW DRUSKIENNIKI

SUWAŁKI AUGUSTÓW



Aktywna partnersko północ

Północ województwa podlaskiego, jako leżąca tuż przy granicy z Federacją Rosyjską i Litwą oraz niezbyt daleko od granicy z Białorusią, jest naturalnie predestynowana do partnerstwa i współpracy transgranicznej. Jednak największe miasto tej części regionu nie ogranicza się w szukaniu swoich miast bliźniaczych wyłącznie w najbliższym sąsiedztwie.

Suwałki

Wyrastające powoli na stolicę bluesa, chociaż nieleżące nad morzem, ale najbardziej bałtyckie z podlaskich miast, pierwszego partnera znalazło jeszcze w czasach PRL w Francji. Mowa o znacznie mniejszym od Suwałk Grande-Synthe, leżącym nieopodal Dunkierki nad Kanałem La Manche. Oba miasta współpracę zaczęły 36 lat temu, w 1977 roku. Trwająca wciąż wymiana ma głównie charakter kulturalny, edukacyjny i sportowy. W jej ramach zorganizowano np. kilka festiwali muzycznych. Regularnie odwiedzają się też, biorąc udział w ważnych dla partnera uroczystościach, reprezentanci samorządów obu miast oraz uczniowie działających w nich szkół.

Kolejnego partnera Suwałki znalazły tuż za miedzą. To litewski Mariampol, położony po drugiej stronie pobliskiej granicy, z którym współpraca trwa nieprzerwanie od 1995 roku i ma charakter głównie sportowy. Na przykład, dzięki finansowemu wsparciu z Norweskiego Mechanizmu Finansowego w 2011 roku oba miasta zorganizowały Turniej Piłki Nożnej Minieuro 2011 Suwałki, imprezę, w której udział wzięli młodzi piłkarze z Litwy, Łotwy, Białorusi, Norwegii, Ukrainy, Rosji, Niemiec, Francji i, oczywiście, Polski. Ogółem w turnieju udział wzięło 16 drużyn z krajów i był on doskonałą okazją do zaprezentowania walorów Suwałk i Suwalszczyzny.

Rok po zawarciu umowy partnerskiej z Mariampolem była stolica województwa suwalskiego nawiązała współpracę z kolejnym miastem z Litwy – Alytusem. Tu, oczywiście, współpraca również rozwija się na polach kulturalnym czy edukacyjnym, poprzez wymiany uczniów. Obu miastom jednak udało się także wspólnie sięgnąć, i to dwukrotnie, po środki unijne na twarde, infrastrukturalne projekty. Korzystając z funduszy programu Sąsiedzi w działaniu, w dwóch etapach, obaj partnerzy poprawiali infrastrukturę publicznych stref przemysłowych w regionie transgranicznym. Wartość całego przedsięwzięcia, które wciąż trwa, to blisko 4 miliony euro; jego cel – zwiększenie konkurencyjności i atrakcyjności inwestycyjnej poprzez stworzenie infrastruktury drogowej w miejscu potencjalnego lokowania inwestycji produkcyjnych i usługowych. W samych Suwałkach praktycznie przekłada się to na budowę dróg i uzbrojenie terenu m.in. w rejonie papierni.

Po środki unijne Suwałki sięgnęły również z innym ze swoich partnerów – rosyjskim Czerniachowskiem, z którym umowa o współpracy wiąże je od 2010 roku, a o partnerstwie – od roku 2012. Projekt obejmuje kompleksową przebudowę placu Marszałka Józefa Piłsudskiego wraz ze skrzyżowaniami z ul. ks. Kazimierza Hamerszmity i ul. Tadeusza Kościuszki w Suwałkach.

– Kompleksowa przebudowa placu Europejskiego pozwoli m.in. na organizowanie na nim różnorodnych imprez kulturalnych, w których będą mogli uczestniczyć mieszkańcy Suwałk, turyści krajowi i zagraniczni, w tym m.in. turyści z Czerniachowska i innych miejscowości z polsko-litewsko-rosyjskiego regionu transgranicznego – wyjaśnia Ewelina Suchocka z Urzędu Miasta w Suwałkach. Całkowita wartość projektu, który nosi urzędową nazwę „Poprawa infrastruktury publicznej w celu zwiększenia atrakcyjności turystycznej w regionie transgranicznym”, to ponad 2 miliony euro.

Interesująco przedstawia się również współpraca miasta znaną z Czarnej Hańczy ze swoim norweskim partnerem – Nottoden. Tradycyjnie już odbywa się ona m.in. na linii bluesa, który to gatunek muzyczny przez kilka lat trwania „Suwałki Blues Festiwal” mocno wpisał się w charakter miasta. Razem z Nottoden i kilkunastoma innymi miastami szeroko pojętego basenu Morza Bałtyckiego Suwałki utworzyły też międzynarodowe stowarzyszenie Innovation Circle Network służące wymianie doświadczeń, pogłębianiu istniejącej i nawiązywaniu nowej współpracy.

– W ramach unijnego programu Obszar Morza Bałtyckiego Suwałki z Nottoden zrealizowały też wspólnie projekt, w ramach którego polskie miasto opracowało m.in. dokumentację techniczną przebudowy placu Marii Konopnickiej, logo i system identyfikacji wizualnej czy scenariusz rozwoju i poprawy sieci drogowej – wylicza Ewelina Suchocka.

Była stolica województwa suwalskiego umową partnerską jest połączona również z niemieckim Waren i estońskim Voru.

Augustów

Aktywnie partnerstwo rozwija się i korzysta z możliwości, jakie daje również pobliski Suwałkom Augustów, nazywany czasami letnią stolicą Polski. Tutaj naturalnym partnerem, z racji podobnej specyfiki i charakteru miejscowości wypoczynkowo-uzdrowiskowych, okazały się nieodległe litewskie Druskienniki. Oba miasta dzieli niewiele ponad 100 kilometrów, teoretycznie jako miejscowości sanatoryjne mogłyby ze sobą konkurować, wolały jednak postawić na współpracę.

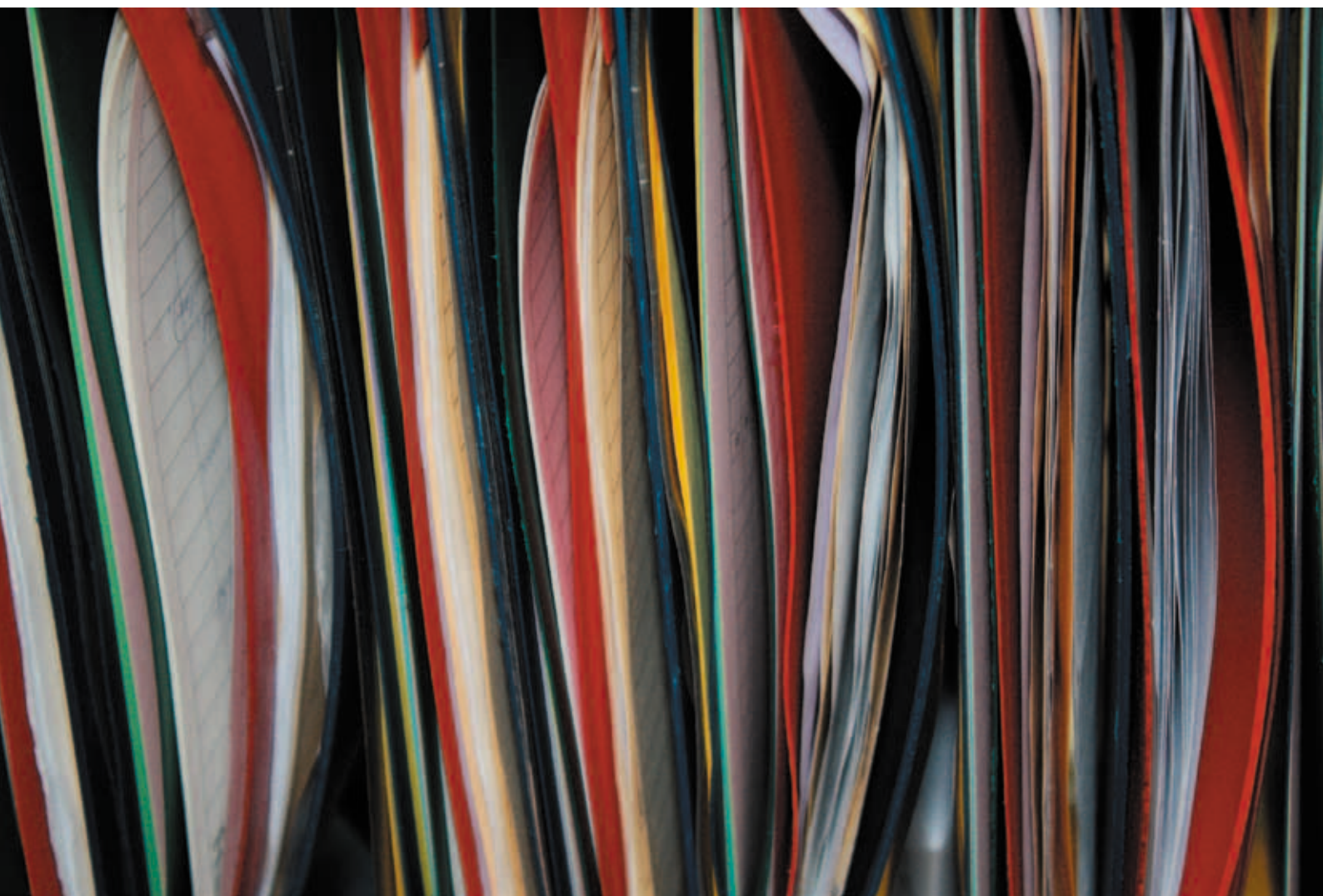
W okresie kilku ostatnich lat samorządy i instytucje samorządowe skutecznie zrealizowały kilka wspólnych projektów z zakresu turystyki i kultury, dofinansowanych z Programu Współpracy Transgranicznej Litwa – Polska 2007-2013. Wystarczyło znaleźć kilka wspólnych punktów w tradycji oraz w programach rozwoju obu miejscowości i wspólnie „zakasać rękawy”, co było szczególnie przydatne w trakcie realizacji pierwszego wspólnego projektu „Kuchnia Pachnąca Tradycją”.

Historyczna unia Polski z Litwą sprawiła, że kultura kulinarna obu narodów na terenach przygranicznych jest bardzo podobna. Pomysł realizacji projektu zrodził się z chęci wykorzystania tych podobieństw, by opierając się na bogatej tradycji stworzyć ponadnarodowy produkt turystyczny. Ideą projektu było przybliżenie zarówno mieszkańcom, jak i turystom, tradycji kulinarnych regionu i stworzenie „przewodnika” po lokalach serwujących dania regionalne. Lokale gastronomiczne, które chciały przystąpić do projektu, poddano certyfikacji. Oceniane były m.in.: jakość obsługi, posiadanie w karcie opisu dań regionalnych w języku angielskim. Certyfikaty „Miejsce ze smakiem” otrzymało 17 lokali w Augustowie i 5 w Druskiennikach. Można je rozpoznać po naklejkach umieszczonych w widocznym miejscu przy wejściu. Widząc w witrynie naklejkę „Miejsce ze smakiem” możemy być pewni, że serwowane są tam przynajmniej trzy dania tradycyjne. Innym ważnym działaniem w ramach projektu była organizacja festynu rodzinnego „Kuchnia Pachnąca Tradycją”, który na stałe wpisał się do kalendarza imprez. Podczas niego organizowany jest m.in. konkurs kulinarny dla lokali gastronomicznych, serwujących dania tradycyjne. Nad wszystkim czuwają uznani mistrzowie kuchni. Jest to również znakomita okazja do skosztowania i zakupu najlepszych dań i wyrobów kulinarnych z regionu, gdyż w trakcie festynu do Augustowa zjeżdżają wytwórcy produktów tradycyjnych z pogranicza Polski i Litwy. Projekt został doceniony, w roku 2013 otrzymał nominację w konkursie „Polska Pięknieje. 7 Cudów Funduszy Europejskich”.

„Smaczna” współpraca przyniosła kolejne pomysły na wspólne przedsięwzięcia i tak samorządy obu miast wsparte przez instytucje kulturalne zrealizowały projekt „Rozwój transgranicznej infrastruktury i współpracy kulturalnej w Druskiennikach i Augustowie”. Efektem projektu była budowa nowego amfiteatru w Augustowie oraz Młodzieżowego Centrum Kultury w Druskiennikach. Oprócz prac budowlanych w ramach projektu odbyły się również plenery fotograficzne w obu miastach, warsztaty artystyczne dzieci i młodzieży oraz Polsko-Litewski Festiwal Młodzieżowy, podczas którego dokonano oficjalnego otwarcia amfiteatru.



FINANSE ZAGRANICA BUŁGARIA
CZERNIACHOWSK
KINGISEPP BIELSK PODLASKI
RAPORT
AUGUSTÓW DRUSKIENNIKI



RAPORT Z BADANIA OPINII WSPÓŁPRACA MIĘDZYKRAJOWA

KONRAD GÓRNICKI

Metodologia badań i dane społeczno-demograficzne respondentów

Raport powstał na podstawie badań ankietowych zrealizowanych w trakcie międzynarodowej konferencji zorganizowanej przez Towarzystwo Amicus we wrześniu 2013 roku. W konferencji (i badaniu) uczestniczyli reprezentanci organizacji pozarządowych, przedsiębiorstw oraz urzędów administracji pozarządowej i rządowej z Polski i zagranicy.

Celem badania było poznanie opinii liderów organizacji w zakresie identyfikacji obszarów, w których współpraca ponadnarodowa byłaby pożądana, oraz przeszkód utrudniających współdziałanie. Badania przeprowadzono za pomocą ankiety audytoryjnej w dwóch wersjach: polsko- i rosyjskojęzycznej. Wyniki badania wersji rosyjskojęzycznej zostały przetłumaczone na język polski i przeanalizowane łącznie z danymi w języku polskim.

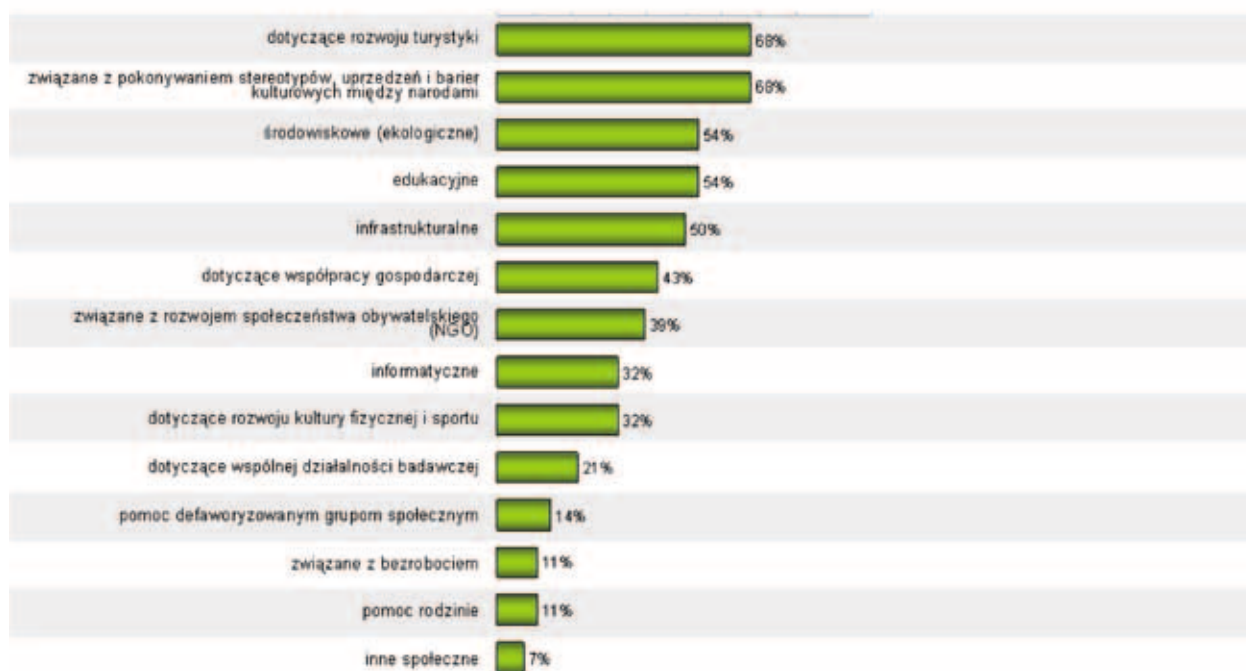
W badaniach uzyskano łącznie 28 wypełnionych kwestionariuszy. Około 60% badanych stanowiły osoby rosyjskojęzyczne (16 osób), a pozostali to Polacy (12). Około 2/3 respondentów stanowiły kobiety (17). Połowa ankietowanych reprezentowała samorząd terytorialny, 1/4 organizacje pozarządowe, a 17% jednostki administracji publicznej. Najmniejszy odsetek – 8% – to przedstawiciele przedsiębiorstw.

Problemy do rozwiązania w trakcie realizacji współpracy międzynarodowej

Najważniejsza badana kwestia dotyczyła problemów, jakie, w opinii uczestników konferencji, powinno się rozwiązywać poprzez realizację projektów współpracy ponadnarodowej. Badani mogli z listy dołączonej do pytania wybrać dowolną liczbę odpowiedzi, a także dopisać dodatkowe, jeżeli uznali taką konieczność. Największe odsetki wskazań – po 68% (19 wskazań) – uzyskały problemy dotyczące rozwoju turystyki i związane z pokonywaniem stereotypów i barier kulturowych między narodami. Następne, pod względem częstości wyboru, były kwestie związane ze środowiskiem (ekologia) (15), edukacją (15) i infrastrukturą (14), na które wskazywało po około 50% respondentów. Po około 40% wyborów uzyskały problemy dotyczące współpracy gospodarczej (12) i związane z rozwo-

jem społeczeństwa obywatelskiego (11). Kwestia rozwoju społeczeństwa obywatelskiego jest zdecydowanie bardziej istotna dla polskich uczestników konferencji. Zanotowano tu istotną statystycznie różnicę w odsetkach wskazań na ten problem wśród odpowiedzi polskich (75%) i rosyjskojęzycznych (12,5%) respondentów. Po około 30% badanych uznało za warte podjęcia współpracy ponadnarodowej kwestie dotyczące informatyki oraz rozwoju kultury fizycznej i sportu. Ponad 20% respondentów zaznaczyło, że w ramach współpracy ponadnarodowej mogłaby być realizowana działalność badawcza, przy czym zaobserwowano tu istotnie częstsze wskazania polskojęzycznych respondentów. Pozostałe zaznaczone odpowiedzi to: pomoc defaworyzowanym grupom społecznym (14%), problemy związane z bezrobociem (11%), pomoc rodzinie (11%) i inne kwestie społeczne (7%).

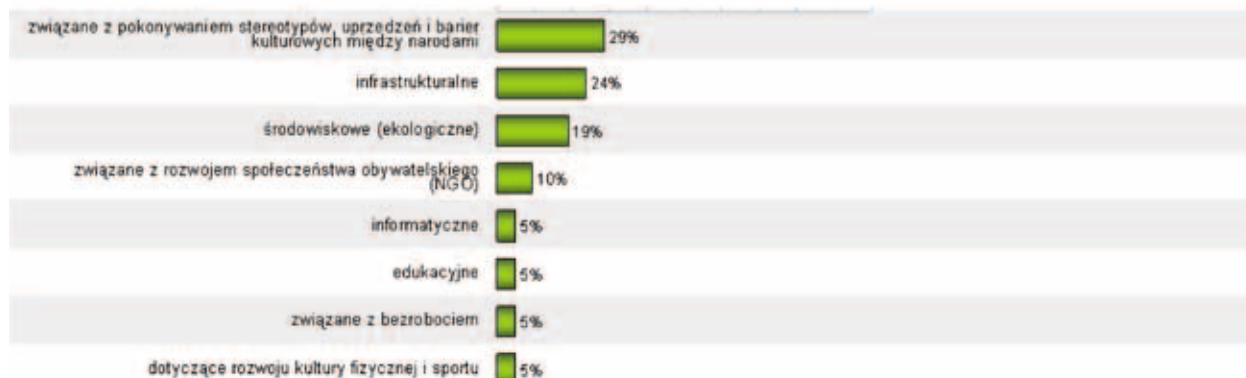
Wykres 1. Jakie problemy powinny być rozwiązywane poprzez realizację projektów współpracy międzynarodowej?



Źródło: Badania własne

Badanych poproszono, aby wybrali trzy, spośród wybranych przez siebie, najważniejsze problemy do rozwiązania poprzez realizację projektów ponadnarodowych. Na pierwszym miejscu badani wpisywali najczęściej następujące problemy: związane z pokonywaniem stereotypów, uprzedzeń i barier kulturowych między narodami (29%), infrastrukturalne (24%) i środowiskowe (ekologiczne) (19%) oraz związane z rozwojem społeczeństwa obywatelskiego (10%). Pojedyncze osoby wskazywały jako najważniejsze kwestie: bezrobocie, edukację i informatykę.

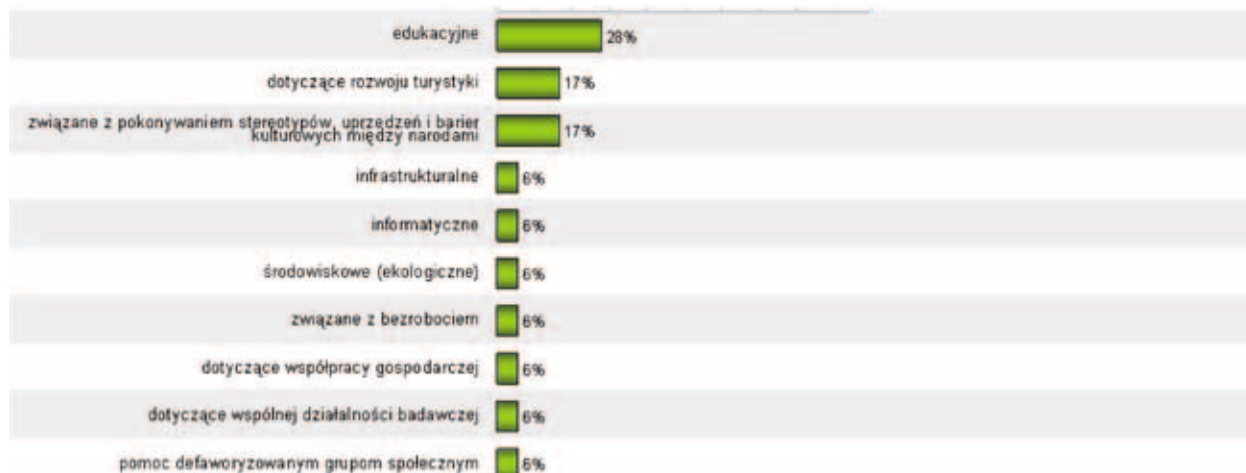
Wykres 2. Najważniejsze problemy do rozwiązania poprzez realizację projektów ponadnarodowych. I MIEJSCE



Źródło: Badania własne

Na drugim miejscu wymieniano, uwzględniając częstość wskazań, następujące problemy: edukacyjne (28%), dotyczące rozwoju turystyki i infrastrukturalne (po 17%). Pojedyncze odpowiedzi dotyczyły kwestii: infrastrukturalnych, informatycznych, środowiskowych, współpracy gospodarczej, bezrobocia i pomocy defaworyzowanym grupom społecznym.

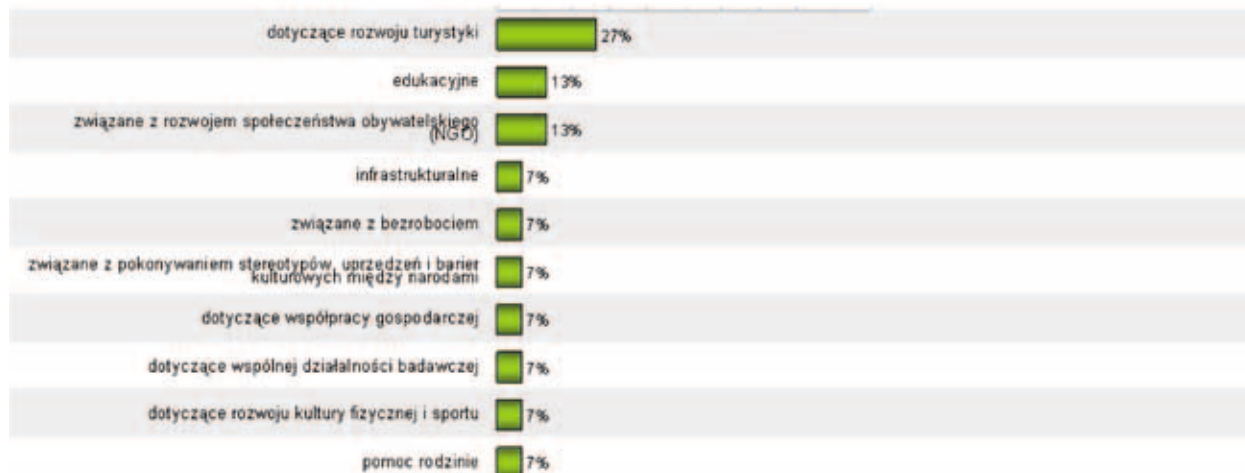
Wykres 3. Najważniejsze problemy do rozwiązania poprzez realizację projektów ponadnarodowych. II MIEJSCE



Źródło: Badania własne

Na trzecim miejscu respondenci najczęściej umieszczali zagadnienia związane z rozwojem turystyki (27%), a także z edukacją oraz rozwojem społeczeństwa obywatelskiego (po 13%). Pojedyncze wybory dotyczyły: infrastruktury, bezrobocia, pokonywania stereotypów, uprzedzeń i barier kulturowych między narodami, współpracy gospodarczej, wspólnej działalności badawczej, rozwoju kultury fizycznej i sportu oraz pomocy rodzinie.

Wykres 4. Najważniejsze problemy do rozwiązania poprzez realizację projektów ponadnarodowych. III MIEJSCE

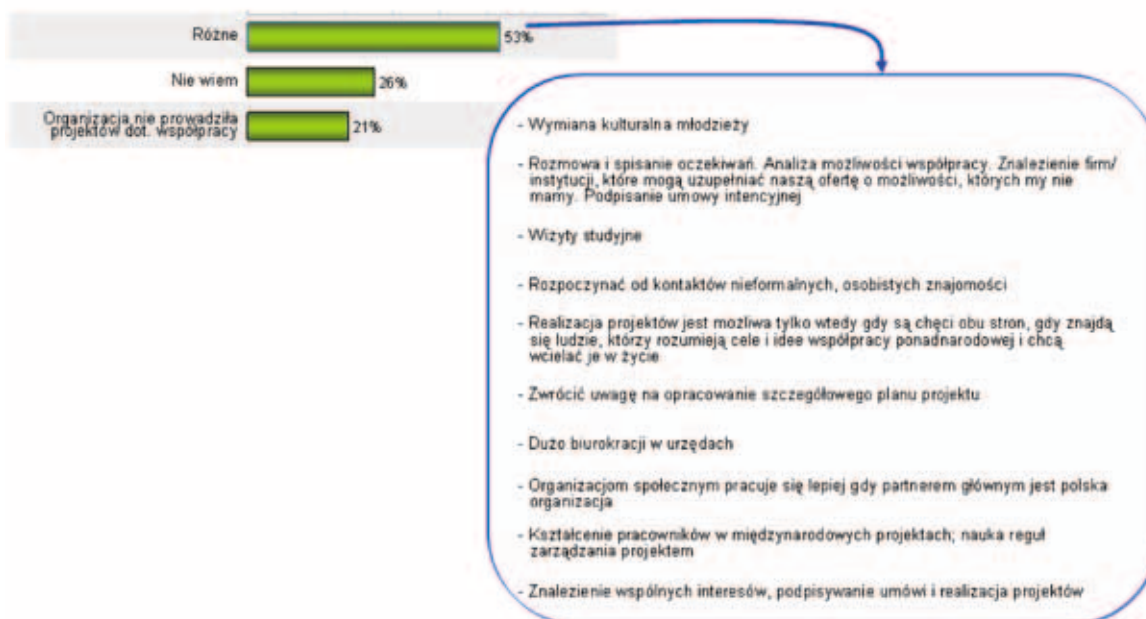


Źródło: Badania własne

Dobre praktyki

Tylko 10 respondentów było skłonnych podzielić się dobrymi praktykami dotyczącymi współpracy ponadnarodowej. Wypowiedzi te zostały zaprezentowane na wykresie 6. Cztery osoby, według uzyskanych deklaracji, reprezentowały organizacje, które nie prowadziły jeszcze projektów związanych ze współpracą międzynarodową.

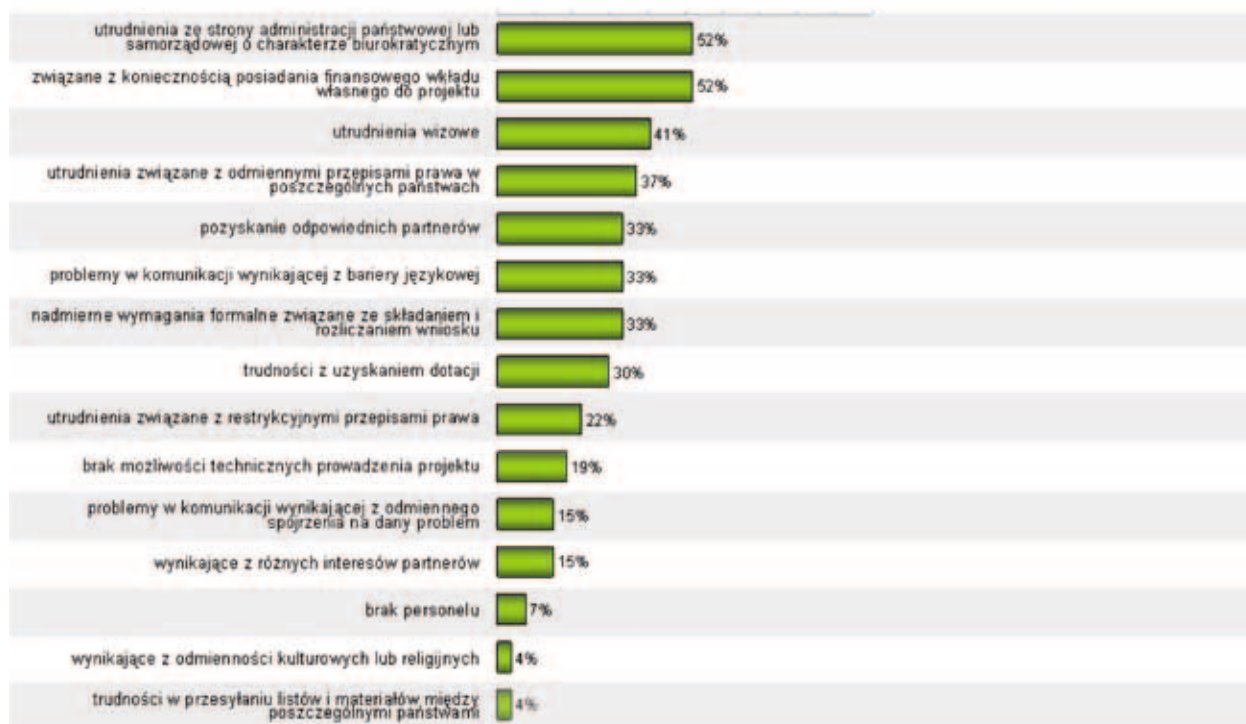
Wykres 5. Biorąc pod uwagę doświadczenia Pana(i) organizacji w realizacji projektów ponadnarodowych, jakie dobre praktyki może Pan(i) wskazać?



Trudności napotymane podczas realizacji projektów współpracy ponadnarodowej

Respondentów zapytano, jakie trudności, w ich opinii, wiążą się z realizacją projektów współpracy ponadnarodowej. Największa liczba respondentów wskazywała na: utrudnienia ze strony administracji państwowej lub samorządowej o charakterze biurokratycznym i konieczność posiadania finansowego wkładu własnego do projektu (po 52%), utrudnienia wizowe (41%) i utrudnienia związane z odmiennymi przepisami prawa w poszczególnych państwach (37%). Dokładnie po 1/3 badanych wskazało na kwestie związane z pozyskaniem odpowiednich partnerów, problemy w komunikacji wynikające z bariery językowej, nadmierne wymagania formalne związane ze składaniem i rozliczaniem wniosku. Pozostałe odpowiedzi dotyczyły: trudności z uzyskaniem dotacji (30%), utrudnień związanych z restrykcyjnymi przepisami prawa (22%), brak możliwości technicznych prowadzenia projektu (18%), problemy w komunikacji wynikającej z odmiennego spojrzenia na dany problem (15%), trudności wynikające z różnych interesów partnerów (15%), brak personelu (7%), kłopoty wynikające z odmienności kulturowych lub religijnych oraz trudności w przesyłaniu listów i materiałów między poszczególnymi państwami (po 4%).

Wykres 6. Jakie trudności w Pana(i) opinii wiążą się z realizacją projektów współpracy ponadnarodowej?

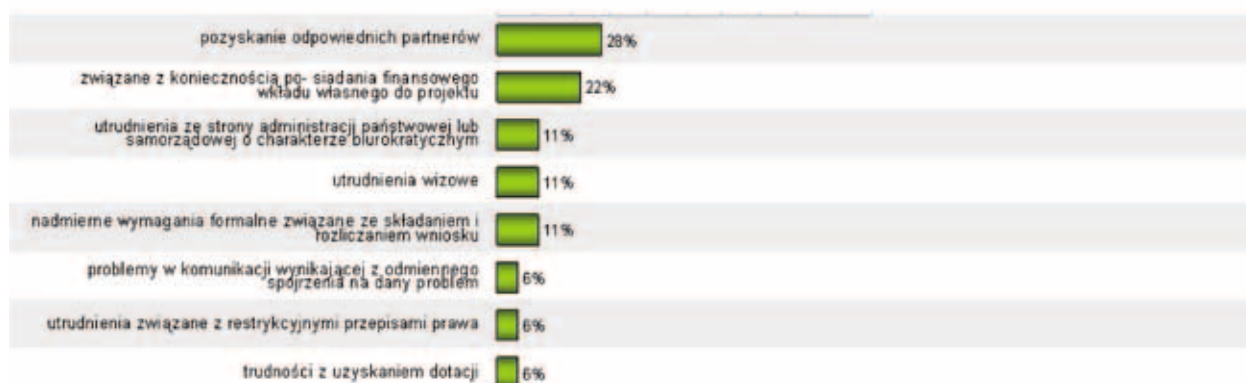


Źródło: Badania własne

Badanych poproszono, aby wybrali trzy najważniejsze trudności wiążące się z realizacją projektów współpracy ponadnarodowej. Na pierwszym miejscu najczęściej były wskazywane kłopoty z pozyskaniem odpowiednich partnerów (28%) i konieczność posiadania finansowego wkładu własnego do projektu (22%). Respondenci podawali także: utrudnienia ze strony administracji państwowej lub samorządowej o charakterze biurokratycznym, utrudnienia wizowe, nadmierne wymagania formalne związane ze składaniem i rozliczaniem wniosku (po 11%) oraz problemy w komunikacji wynikające z odmiennego spojrzenia na dany problem, utrudnienia związane z restrykcyjnymi przepisami prawa i trudności z uzyskaniem dotacji (po 6%).

Wykres 7. Jakie są 3 najważniejsze utrudnienia, które wiążą się z realizacją projektów współpracy ponadnarodowej?

I MIEJSCE



Źródło: Badania własne

Na drugim miejscu, wśród trudności związanych z realizacją projektów ponadnarodowych, najczęściej umieszczano kwestie związane z koniecznością posiadania finansowego wkładu własnego do projektu (29%) i nadmiernymi wymaganiami formalnymi związanymi ze składaniem i rozliczaniem wniosku (21%). Pojedyncze wskazania dotyczyły: problemów w komunikacji wynikających z odmiennego spojrzenia na dany problem, trudności wynikających z różnych interesów partnerów, utrudnień o charakterze biurokratycznym ze strony administracji, braku możliwości technicznych prowadzenia projektu, utrudnień związanych z restrykcyjnymi przepisami prawa i związanych z odmiennymi przepisami prawa w poszczególnych państwach oraz trudności z uzyskaniem dotacji (po 7%).

Na trzecim miejscu wśród trudności związanych ze współpracą ponadnarodową respondenci wymieniali najczęściej: konieczność posiadania własnego wkładu finansowego do projektu i utrudnienia związane z odmiennymi przepisami prawa w poszczególnych państwach (po 25%). Pojedyncze odpowiedzi dotyczyły także: problemów w komunikacji wynikających z odmiennego spojrzenia na dany problem, utrudnień wizowych, nadmiernych wymagań formalnych związanych ze składaniem i rozliczaniem wniosku i trudności z uzyskaniem dotacji (po 12%).

Aneks 1. SPIS WYKRESÓW

- Wykres 1. Jakie problemy powinny być rozwiązywane poprzez realizację projektów współpracy międzynarodowej?**
- Wykres 2. Najważniejsze problemy do rozwiązania poprzez realizację projektów ponadnarodowych. I MIEJSCE**
- Wykres 3. Najważniejsze problemy do rozwiązania poprzez realizację projektów ponadnarodowych. II MIEJSCE**
- Wykres 4. Najważniejsze problemy do rozwiązania poprzez realizację projektów ponadnarodowych. III MIEJSCE**
- Wykres 5. Biorąc pod uwagę doświadczenia Pan(i) organizacji w realizacji projektów ponadnarodowych, jakie dobre praktyki może Pan(i) wskazać?**
- Wykres 6. Jakie trudności, w Pana(i) opinii, wiążą się z realizacją projektów współpracy ponadnarodowej?**
- Wykres 7. Jakie są 3 najważniejsze utrudnienia, które wiążą się z realizacją projektów współpracy ponadnarodowej? I MIEJSCE**

Aneks 2. TABELLE

		PRÓBA CAŁKOWITA				Kraj	
		RAZEM		Polska		Rosja	
abs	%	abs	%	abs	%	abs	%

P1. Jakie problemy, w Pana\i opinii, powinno się rozwiązać poprzez realizację projektów współpracy międzynarodowej?

dotyczące rozwoju turystyki	19	67,9	8	66,7	11	68,8
związane z pokonywaniem stereotypów, uprzedzeń i barier kulturowych między narodami	19	67,9	10	83,3	9	56,3
środowiskowe (ekologiczne)	15	53,6	7	58,3	8	50,0
edukacyjne	15	53,6	8	66,7	7	43,8
infrastrukturalne	14	50,0	6	50,0	8	50,0
dotyczące współpracy gospodarczej	12	42,9	5	41,7	7	43,8
związane z rozwojem społeczeństwa obywatelskiego (NGO)	11	39,3	9	75,0+	2	12,5-
informatyczne	9	32,1	3	25,0	6	37,5
dotyczące rozwoju kultury fizycznej i sportu	9	32,1	6	50,0	3	18,8
dotyczące wspólnej działalności badawczej	6	21,4	5	41,7+	1	6,3-
pomoc defaworyzowanym grupom społecznym	4	14,3	1	8,3	3	18,8
związane z bezrobociem	3	10,7	3	25,0	-	-
pomoc rodzinie	3	10,7	2	16,7	1	6,3
inne społeczne	2	7,1	2	16,7	-	-
inne o charakterze politycznym	-	-	-	-	-	-
inne gospodarcze	-	-	-	-	-	-
inne	-	-	-	-	-	-
żadne	-	-	-	-	-	-
Sample Size	28	100	12	100	16	100

PRÓBA CAŁKOWITA		Kraj			
RAZEM		Polska		Rosja	
abs	%	abs	%	abs	%

PIA_1. Proszę wypisać 3 najważniejsze problemy do rozwiązania poprzez realizację projektów ponadnarodowych. I MIEJSCE

związane z pokonywaniem stereotypów, uprzedzeń i barier kulturowych między narodami	6	28,6	4	36,4	2	20,0
infrastrukturalne	5	23,8	4	36,4	1	10,0
środowiskowe (ekologiczne)	4	19,0	1	9,1	3	30,0
związane z rozwojem społeczeństwa obywatelskiego (NGO)	2	9,5	2	18,2	-	-
informatyczne	1	4,8	-	-	1	10,0
edukacyjne	1	4,8	-	-	1	10,0
związane z bezrobociem	1	4,8	-	-	1	10,0
dotyczące rozwoju kultury fizycznej i sportu	1	4,8	-	-	1	10,0
dotyczące rozwoju turystyki	-	-	-	-	-	-
dotyczące współpracy gospodarczej	-	-	-	-	-	-
dotyczące wspólnej działalności badawczej	-	-	-	-	-	-
pomoc defaworyzowanym grupom społecznym	-	-	-	-	-	-
pomoc rodzinie	-	-	-	-	-	-
inne o charakterze politycznym	-	-	-	-	-	-
inne społeczne	-	-	-	-	-	-
inne gospodarcze	-	-	-	-	-	-
inne	-	-	-	-	-	-
żadne	-	-	-	-	-	-
Sample Size	21	100	11	100	10	100

PRÓBA CAŁKOWITA		Kraj			
RAZEM		Polska		Rosja	
abs	%	abs	%	abs	%

PIA 2. Proszę wypisać 3 najważniejsze problemy do rozwiązania poprzez realizację projektów ponadnarodowych. II MIEJSCE

edukacyjne	5	27,8	4	36,4	1	14,3
dotyczące rozwoju turystyki	3	16,7	1	9,1	2	28,6
związane z pokonywaniem stereotypów, uprzedzeń i barier kulturowych między narodami	3	16,7	3	27,3	-	-
infrastrukturalne	1	5,6	-	-	1	14,3
informatyczne	1	5,6	-	-	1	14,3
środowiskowe (ekologiczne)	1	5,6	-	-	1	14,3
związane z bezrobociem	1	5,6	1	9,1	-	-
dotyczące współpracy gospodarczej	1	5,6	1	9,1	-	-
dotyczące wspólnej działalności badawczej	1	5,6	1	9,1	-	-
pomoc defaworyzowanym grupom społecznym	1	5,6	-	-	1	14,3
związane z rozwojem społeczeństwa obywatelskiego (NGO)	-	-	-	-	-	-
dotyczące rozwoju kultury fizycznej i sportu	-	-	-	-	-	-
pomoc rodzinie	-	-	-	-	-	-
inne o charakterze politycznym	-	-	-	-	-	-
inne społeczne	-	-	-	-	-	-
inne gospodarcze	-	-	-	-	-	-
inne	-	-	-	-	-	-
żadne	-	-	-	-	-	-
Sample Size	18	100	11	100	7	100

PRÓBA CAŁKOWITA		Kraj			
RAZEM		Polska		Rosja	
abs	%	abs	%	abs	%

PIA_3. Proszę wypisać 3 najważniejsze problemy do rozwiązania poprzez realizację projektów ponadnarodowych. III MIEJSCE

dotyczące rozwoju turystyki	4	26,7	4	40,0+	-	-
edukacyjne	2	13,3	-	-	2	40,0
związane z rozwojem społeczeństwa obywatelskiego (NGO)	2	13,3	1	10,0	1	20,0
infrastrukturalne	1	6,7	-	-	1	20,0
związane z bezrobociem	1	6,7	1	10,0	-	-
związane z pokonywaniem stereotypów, uprzedzeń i barier kulturowych między narodami	1	6,7	-	-	1	20,0
dotyczące współpracy gospodarczej	1	6,7	1	10,0	-	-
dotyczące wspólnej działalności badawczej	1	6,7	1	10,0	-	-
dotyczące rozwoju kultury fizycznej i sportu	1	6,7	1	10,0	-	-
pomoc rodzinie	1	6,7	1	10,0	-	-
informatyczne	-	-	-	-	-	-
środowiskowe (ekologiczne)	-	-	-	-	-	-
pomoc defaworyzowanym grupom społecznym	-	-	-	-	-	-
inne o charakterze politycznym	-	-	-	-	-	-
inne społeczne	-	-	-	-	-	-
inne gospodarcze	-	-	-	-	-	-
inne	-	-	-	-	-	-
żadne	-	-	-	-	-	-
Sample Size	15	100	10	100	5	100

TWINNING - WINNING W PARTNERSTWIE OSIĄGAMY SUKCES

PRÓBA CAŁKOWITA		Kraj			
RAZEM		Polska		Rosja	
abs	%	abs	%	abs	%

PIA_1. Proszę wypisać 3 najważniejsze problemy do rozwiązania poprzez realizację projektów ponadnarodowych. RAZEM

związane z pokonywaniem stereotypów, uprzedzeń i barier kulturowych między narodami	10	47,6	7	63,6	3	30,0
edukacyjne	8	38,1	4	36,4	4	40,0
infrastrukturalne	7	33,3	4	36,4	3	30,0
dotyczące rozwoju turystyki	7	33,3	5	45,5	2	20,0
środowiskowe (ekologiczne)	5	23,8	1	9,1	4	40,0
związane z rozwojem społeczeństwa obywatelskiego (NGO)	4	19,0	3	27,3	1	10,0
związane z bezrobociem	3	14,3	2	18,2	1	10,0
informatyczne	2	9,5	-	-	2	20,0
dotyczące współpracy gospodarczej	2	9,5	2	18,2	-	-
dotyczące wspólnej działalności badawczej	2	9,5	2	18,2	-	-
dotyczące rozwoju kultury fizycznej i sportu	2	9,5	1	9,1	1	10,0
pomoc defaworyzowanym grupom społecznym	1	4,8	-	-	1	10,0
pomoc rodzinie	1	4,8	1	9,1	-	-
inne o charakterze politycznym	-	-	-	-	-	-
inne społeczne	-	-	-	-	-	-
inne gospodarcze	-	-	-	-	-	-
inne	-	-	-	-	-	-
żadne	-	-	-	-	-	-
Sample Size	21	100	11	100	10	100

PRÓBA CAŁKOWITA		Kraj			
RAZEM		Polska		Rosja	
abs	%	abs	%	abs	%

P2. Biorąc pod uwagę doświadczenia Pana(i) organizacji w realizacji projektów ponadnarodowych, jakie dobre praktyki może Pan(i) wskazać?

różne	10	52,6	5	50,0	5	55,6
nie wiem	5	26,3	1	10,0	4	44,4
moja organizacja nie prowadziła jeszcze projektów związanych ze współpracą międzynarodową	4	21,1	4	40,0+	-	-
Sample Size	19	100	10	100	9	100

PRÓBA CAŁKOWITA		Kraj			
RAZEM		Polska		Rosja	
abs	%	abs	%	abs	%

P3. Jakie trudności, w Pana(i) opinii, wiążą się z realizacją projektów współpracy ponadnarodowej?

utrudnienia ze strony administracji państwowej lub samorządowej o charakterze biurokratycznym związane z koniecznością posiadania finansowego wkładu własnego do projektu	14	51,9	8	66,7	6	40,0
utrudnienia wizowe	11	40,7	7	58,3	4	26,7
utrudnienia związane z odmiennymi przepisami prawa w poszczególnych państwach	10	37,0	5	41,7	5	33,3
pozyskanie odpowiednich partnerów	9	33,3	6	50,0	3	20,0
problemy w komunikacji wynikającej z bariery językowej	9	33,3	3	25,0	6	40,0
nadmierne wymagania formalne związane ze składaniem i rozliczaniem wniosków	9	33,3	5	41,7	4	26,7
trudności z uzyskaniem dotacji	8	29,6	4	33,3	4	26,7
utrudnienia związane z restrykcyjnymi przepisami prawa	6	22,2	3	25,0	3	20,0
brak możliwości technicznych prowadzenia projektu	5	18,5	2	16,7	3	20,0
problemy w komunikacji wynikającej z odmiennego spojrzenia na dany problem	4	14,8	4	33,3+	-	-
wynikające z różnych interesów partnerów	4	14,8	1	8,3	3	20,0
brak personelu	2	7,4	1	8,3	1	6,7
wynikające z odmienności kulturowych lub religijnych	1	3,7	1	8,3	-	-
trudności w przesyłaniu listów i materiałów między poszczególnymi państwami	1	3,7	1	8,3	-	-
Sample Size	27	100	12	100	15	100

TWINNING - WINNING W PARTNERSTWIE OSIĄGAMY SUKCES

PRÓBA CAŁKOWITA		Kraj			
RAZEM		Polska		Rosja	
abs	%	abs	%	abs	%

P3A_1. Jakie są 3 najważniejsze utrudnienia, które wiążą się z realizacją projektów współpracy ponadnarodowej? I MIEJSCE

pozyskanie odpowiednich partnerów	5	27,8	4	44,4	1	11,1
związane z koniecznością posiadania finansowego wkładu własnego do projektu	4	22,2	-	-	4	44,4+
utrudnienia ze strony administracji państwowej lub samorządowej o charakterze biurokratycznym	2	11,1	2	22,2	-	-
utrudnienia wizowe	2	11,1	1	11,1	1	11,1
nadmierne wymagania formalne związane ze składaniem i rozliczaniem wniosku	2	11,1	-	-	2	22,2
problemy w komunikacji wynikającej z odmiennego spojrzenia na dany problem	1	5,6	-	-	1	11,1
utrudnienia związane z restrykcyjnymi przepisami prawa	1	5,6	1	11,1	-	-
trudności z uzyskaniem dotacji	1	5,6	1	11,1	-	-
problemy w komunikacji wynikającej z bariery językowej	-	-	-	-	-	-
wynikające z różnych interesów partnerów	-	-	-	-	-	-
wynikające z odmienności kulturowych lub religijnych	-	-	-	-	-	-
brak możliwości technicznych prowadzenia projektu	-	-	-	-	-	-
brak personelu	-	-	-	-	-	-
trudności w przesyłaniu listów i materiałów między poszczególnymi państwami	-	-	-	-	-	-
utrudnienia związane z odmiennymi przepisami prawa w poszczególnych państwach	-	-	-	-	-	-
Sample Size	18	100	9	100	9	100

PRÓBA CAŁKOWITA		Kraj			
RAZEM		Polska		Rosja	
abs	%	abs	%	abs	%

P3A_2. Jakie są 3 najważniejsze utrudnienia, które wiążą się z realizacją projektów współpracy ponadnarodowej? II MIEJSCE

związane z koniecznością posiadania finansowego wkładu własnego do projektu	4	28,6	2	22,2	2	40,0
nadmierne wymagania formalne związane ze składaniem i rozliczaniem wniosku	3	21,4	1	11,1	2	40,0
problemy w komunikacji wynikającej z odmiennego spojrzenia na dany problem	1	7,1	1	11,1	-	-
wynikające z różnych interesów partnerów	1	7,1	-	-	1	20,0
utrudnienia ze strony administracji państwowej lub samorządowej o charakterze biurokratycznym	1	7,1	1	11,1	-	-
brak możliwości technicznych prowadzenia projektu	1	7,1	1	11,1	-	-
utrudnienia związane z restrykcyjnymi przepisami prawa	1	7,1	1	11,1	-	-
utrudnienia związane z odmiennymi przepisami prawa w poszczególnych państwach	1	7,1	1	11,1	-	-
trudności z uzyskaniem dotacji	1	7,1	1	11,1	-	-
pozyskanie odpowiednich partnerów	-	-	-	-	-	-
problemy w komunikacji wynikającej z bariery językowej	-	-	-	-	-	-
wynikające z odmienności kulturowych lub religijnych	-	-	-	-	-	-
brak personelu	-	-	-	-	-	-
utrudnienia wizowe	-	-	-	-	-	-
trudności w przysyłaniu listów i materiałów między poszczególnymi państwami	-	-	-	-	-	-
Sample Size	14	100	9	100	5	100

TWINNING - WINNING W PARTNERSTWIE OSIĄGAMY SUKCES

PRÓBA CAŁKOWITA		Kraj			
RAZEM		Polska		Rosja	
abs	%	abs	%	abs	%

P3A_3. Jaki są 3 najważniejsze utrudnienia, które wiążą się z realizacją projektów współpracy ponadnarodowej? III MIEJSCE

związane z koniecznością posiadania finansowego wkładu własnego do projektu	2	25,0	2	28,6	-	-
utrudnienia związane z odmiennymi przepisami prawa w poszczególnych państwach	2	25,0	1	14,3	1	100,0
problemy w komunikacji wynikające z odmiennego spojrzenia na dany problem	1	12,5	1	14,3	-	-
utrudnienia wizowe	1	12,5	1	14,3	-	-
nadmierne wymagania formalne związane ze składaniem i rozliczaniem wniosku	1	12,5	1	14,3	-	-
trudności z uzyskaniem dotacji	1	12,5	1	14,3	-	-
pozyskanie odpowiednich partnerów	-	-	-	-	-	-
problemy w komunikacji wynikające z bariery językowej	-	-	-	-	-	-
wynikające z różnych interesów partnerów	-	-	-	-	-	-
utrudnienia ze strony administracji państwowej lub samorządowej o charakterze biurokratycznym	-	-	-	-	-	-
wynikające z odmienności kulturowych lub religijnych	-	-	-	-	-	-
brak możliwości technicznych prowadzenia projektu	-	-	-	-	-	-
brak personelu	-	-	-	-	-	-
trudności w przesyłaniu listów i materiałów między poszczególnymi państwami	-	-	-	-	-	-
utrudnienia związane z restrykcyjnymi przepisami prawa	-	-	-	-	-	-
Sample Size	8	100	7	100	1	100

PRÓBA CAŁKOWITA		Kraj			
RAZEM		Polska		Rosja	
abs	%	abs	%	abs	%

P3A. Proszę wypisać 3 najważniejsze problemy do rozwiązania poprzez realizację projektów ponadnarodowych.
RAZEM

związane z koniecznością po siadania finansowego wkładu własnego do projektu	10	52,6	4	40,0	6	66,7
nadmierne wymagania formalne związane ze składaniem i rozliczaniem wniosku	6	31,6	2	20,0	4	44,4
pozyskanie odpowiednich partnerów	5	26,3	4	40,0	1	11,1
problemy w komunikacji wynikające z odmiennego spojrzenia na dany problem	3	15,8	2	20,0	1	11,1
utrudnienia ze strony administracji państwowej lub samorządowej o charakterze biurokratycznym	3	15,8	3	30,0+	-	-
utrudnienia wizowe	3	15,8	2	20,0	1	11,1
utrudnienia związane z odmiennymi przepisami prawa w poszczególnych państwach	3	15,8	2	20,0	1	11,1
trudności z uzyskaniem dotacji	3	15,8	3	30,0+	-	-
utrudnienia związane z restrykcyjnymi przepisami prawa	2	10,5	2	20,0	-	-
wynikające z różnych interesów partnerów	1	5,3	-	-	1	11,1
brak możliwości technicznych prowadzenia projektu	1	5,3	1	10,0	-	-
problemy w komunikacji wynikające z bariery językowej	-	-	-	-	-	-
wynikające z odmienności kulturowych lub religijnych	-	-	-	-	-	-
brak personelu	-	-	-	-	-	-
trudności w przesyłaniu listów i materiałów między poszczególnymi państwami	-	-	-	-	-	-
Sample Size	19	100	10	100	9	100

TWINNING - WINNING W PARTNERSTWIE OSIĄGAMY SUKCES

PRÓBA CAŁKOWITA				Kraj	
RAZEM		Polska		Rosja	
abs	%	abs	%	abs	%

Rodzaj organizacji

samorząd terytorialny	12	50,0	5	50,0	7	50,0
organizacja pozarządowa	6	25,0	3	30,0	3	21,4
jednostka administracji publicznej	4	16,7	2	20,0	2	14,3
przedsiębiorstwo	2	8,3	-	-	2	14,3
Sample Size	24	100	10	100	14	100

PRÓBA CAŁKOWITA				Kraj	
RAZEM		Polska		Rosja	
abs	%	abs	%	abs	%

Płeć

Kobieta	17	65,4	6	54,5	11	73,3
Mężczyzna	9	34,6	5	45,5	4	26,7
Sample Size	26	100	11	100	15	100

Aneks 3. KWESTIONARIUSZ ANKIETY

Ankieta audytoryjna: Problemy współpracy w ramach projektów ponadnarodowych

Numer ankiety

Szanowni Państwo!

Zwracamy się z prośbą o wypełnienie krótkiej ankiety dotyczącej współpracy ponadnarodowej. Ankieta ma charakter poufny i będzie analizowana w zestawieniach zbiorczych. Prosimy o szczerze i wyczerpujące odpowiedzi.

Towarzystwo Amicus

P1. Jakie problemy, w Pana/i opinii, powinno się rozwiązać poprzez realizację projektów współpracy ponadnarodowej?

Można wybrać dowolną liczbę odpowiedzi. Wybraną odpowiedź proszę podkreślić lub zaznaczyć kółkiem.

1. infrastrukturalne
2. informatyczne
3. środowiskowe (ekologiczne)
4. edukacyjne
5. dotyczące rozwoju turystyki
6. związane z bezrobociem
7. związane z pokonywaniem stereotypów, uprzedzeń i barier kulturowych między narodami
8. dotyczące współpracy gospodarczej
9. dotyczące wspólnej działalności badawczej
10. związane z rozwojem społeczeństwa obywatelskiego (sektora NGO)
11. dotyczące rozwoju kultury fizycznej i sportu
12. pomocy defaworyzowanym grupom społecznym
13. pomocy rodzinie
14. inne, o charakterze politycznym. Proszę napisać jakie:
15. inne, społeczne. Proszę napisać jakie:
16. inne, gospodarcze. Proszę napisać jakie:
17. inne. Proszę napisać jakie:
18. żadne.

P1A. Proszę wpisać 3 najważniejsze problemy do rozwiązania poprzez realizację projektów ponadnarodowych spośród tych, które Pan/i zaznaczył/a powyżej.

19.
20.
21.

P2. Biorąc pod uwagę doświadczenia Pana/i organizacji (NGO/JST/przedsiębiorstwo) w realizacji projektów ponadnarodowych, jakie dobre praktyki/sposoby działania zaproponowałby/ Pan/i organizacjom przystępującym do takich projektów?

Proszę zaznaczyć poniżej, jeżeli organizacja nie brała udziału w takich projektach, lub wpisać odpowiedź w ramce.

1. Moja organizacja nie prowadziła jeszcze projektów związanych ze współpracą ponadnarodową

2.

3. Nie wiem

P3. Jakie trudności, w Pana/i opinii, wiążą się z realizacją projektów współpracy ponadnarodowej?

Można wybrać dowolną liczbę odpowiedzi. Wybraną odpowiedź proszę podkreślić lub zaznaczyć kółkiem.

1. pozyskanie odpowiednich partnerów
2. problemy w komunikacji wynikające z bariery językowej
3. problemy w komunikacji wynikające z odmiennego spojrzenia na dany problem
4. wynikające z różnych interesów partnerów
5. utrudnienia ze strony administracji państwowej lub samorządowej o charakterze biurokratycznym
6. wynikające z odmienności kulturowych lub religijnych
7. związane z koniecznością posiadania finansowego wkładu własnego do projektu
8. brak możliwości technicznych prowadzenia projektu
9. brak personelu
10. utrudnienia wizowe
11. trudności w przesyłaniu listów i materiałów między poszczególnymi państwami
12. utrudnienia związane z restrykcyjnymi przepisami prawa
13. utrudnienia związane z odmiennymi przepisami prawa w poszczególnych państwach
14. nadmierne wymagania formalne związane ze składaniem i rozliczaniem wniosku
15. trudności z uzyskaniem dotacji
16. inne. Proszę napisać jakie:
17. inne. Proszę napisać jakie:
18. inne. Proszę napisać jakie:

P3A. Proszę wpisać 3 najważniejsze utrudnienia, które wiążą się z realizacją projektów współpracy ponadnarodowej, spośród tych, które Pan/i zaznaczył/a powyżej.

1.
2.
3.

M1. Proszę napisać, jaką organizację (NGO/JST/przedsiębiorstwo) Pan/i reprezentuje:

.....

M2. Proszę napisać, w jakim państwie zarejestrowana jest Pana/i organizacja:

.....

M3. Proszę napisać, jakie stanowisko zajmuje Pan/i w organizacji:

.....

M4. Proszę zaznaczyć rodzaj organizacji, którą Pan/i reprezentuje:

4. Przedsiębiorstwo. Proszę zaznaczyć wielkość: mikro, małe, średnie, duże
5. Organizacja pozarządowa. Proszę podać główny profil działalności:
6. Samorząd terytorialny. Proszę zaznaczyć szczebel: miasto na prawach powiatu, gmina, powiat, województwo
7. Jednostka administracji publicznej

M5. Proszę zaznaczyć płeć:

1. kobieta
2. mężczyzna

M6. Proszę podać rok urodzenia

Dziękujemy za wypełnienie ankiety!

LITWA MINISTERSTWO UNIA EURO
DOTACJA PARTNERSTWO POMOC
BIAŁYSTOK BIAŁORUŚ ESTONIA ROSJA RACHÓW
ŁOMŻA ŁOTWA SUWAŁKI
UNIA EUROPEJSKA



Gdzie szukać pomocy:

Związek Miast Polskich

ul. Robocza 42
61-517 Poznań,
tel. 61 633 50 50,
fax: 61 633 50 60
e-mail: biuro@zmp.poznan.pl
<http://www.zmp.poznan.pl/>

Informacje o Europejskiej Współpracy Terytorialnej:

Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego

Departament Polityki Regionalnej
Aneta Szydlik
ul. kard. S. Wyszyńskiego 1
15-888 Białystok
e-mail: aneta.szydlik@wrotapodlasia.pl
tel. 85 74 97 594
fax: 85 74 97 440

Informacje o Programie Operacyjnym Kapitał Ludzki:

Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego

Departament Europejskiego Funduszu Społecznego
ul. Poleska 89
15-874 Białystok
infolinia: 0 801 308 008
tel. 85 6654 260
fax: 85 6654 201
e-mail: sekretariatefs@wrotapodlasia.pl
www.pokl.wrotapodlasia.pl Link prowadzi do serwisu zewnętrznego

Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku

ul. Pogodna 22
15-354 Białystok
tel. 85 749 72 47
fax: 85 749 72 09
www.pokl.up.podlasie.pl
e-mail: informacja.efs@wup.wrotapodlasia.pl
www.pokl.up.podlasie.pl Link prowadzi do serwisu zewnętrznego

Regionalny Ośrodek EFS w Łomży

Agencja Rozwoju Regionalnego SA w Łomży
ul. M. Skłodowskiej-Curie 1
18-400 Łomża
e-mail: info_lomza@roefs.pl
tel. 86 216 33 26
fax: 86 216 33 26

Regionalny Ośrodek EFS w Suwałkach

Agencja Rozwoju Regionalnego ARES SA w Suwałkach
ul. Osiedle II 6a
16-400 Suwałki
tel. 87 563 02 19
fax: 87 563 02 19
e-mail: info_suwalki@roefs.pl

Regionalny Ośrodek EFS w Białymstoku

ul. ks. Abramowicza 1 (III p.), 15-872 Białystok
tel. 793 981 563, 85 7322 846
fax: 85 73 22 846
e-mail: info_bialystok@roEFS.pl
www.bialystok.roEFS.pl *Link prowadzi do serwisu zewnętrznego*

Krajowa Instytucja Wspomagająca

Centrum Projektów Europejskich
ul. Domaniewska 39A, 02-672 Warszawa
tel. 22 378 31 00
fax: 22 201 97 25
www.kiw-pokl.org.pl

Euroregion Niemen

ul. Wesola 22, 16-400 Suwałki
tel. +48 (87) 565 36 71
fax: +48 (87) 565 36 72
www.niemen.org.pl
biuro@niemen.org.pl

Euroregion Puszcza Białowieska

ul. Parkowa 3,
17-200 Hajnówka
tel./fax: 85 682 23 80
e-mail: euroregion@powiat.hajnowka.pl

Towarzystwo Amicus

ul. Brukowa 28, lok. 8
15-889 Białystok
tel./fax: +48 (85) 653 77 53
e-mail: eurobialystok@bia.pl

www.towarzystwoamicus.pl



Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo
Spraw Zagranicznych

TOWARZYSTWO
AMICUS

Publikacja przygotowana w ramach projektu „Twinning - winning, w partnerstwie osiągamy sukces”,
współfinansowanego ze środków Ministerstwa Spraw Zagranicznych.